

CSIP-CSUP CSODÁK MAGÁNÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Programunk specifikumai:

- ✓ A mindennapi nevelőmunka során játékba integrált korszerű, cselekvő felfedező, **alkotó képességet**, kreativitást erősítő tevékenységeket kezdeményezünk komplex módszerrel, melyek **keretét** az évszakok és az ünnepek határozzák meg.
- ✓ Programunkban kiemelt szerepet kap a gyermekek élményekre és tapasztalatra építő, azaz tevékenységorientált környezeti nevelése, környezettudatos magatartásminták, értékek és életviteli szokások átadása, átvétele.
- ✓ A játékos mozgásfejlesztésben a mindennapi láb- és testtartást javító tornát rendszeresen alkalmazzuk.

TARTALOMJEGYZÉK

1.BEVEZETŐ	4
2.HELYZETKÉP	5
3.NEVELÉSI KONCEPCIÓ	6
4.NEVELÉSI ALAPELVEINK.....	6
5.Gyermekképünk	7
6.Óvodaképünk	7
7.A tevékenységközpontú óvodai program.....	7
8.A tevékenységközpontú óvodai programunk nevelési célja	8
9. A tevékenységek tartalma	9
10.Játék- és tanulási tevékenység	9
11.Munka tevékenység.....	11
12. Szabadidős tevékenység.....	12
13. Társas és közösségi tevékenységek.....	13
14. Az óvodai nevelés és alapvető feladatai a személyiségfejlesztés terén.....	14
15.Az egészséges életmód alakítása	14
16. <i>AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS</i>	17
17.Az anyanyelvi és az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.....	19
18. A komplex tevékenységek rendszere	20
19.Mozgás.....	21
20. A külső világ tevékeny megismerése	21
21. Művészeti tevékenységek	24
22. Vers, mese	25
23. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	26
24. Szervezeti és időkeretek	27
25. Kapcsolatok.....	29
26.Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei.....	31
27.Gyermekvédelem az óvodában.....	32
28. A program megvalósításához szükséges feltételek.....	34
29. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.....	35
30.A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációja	46
31. <i>AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ÉS A DAJKA EGYÜTTMŰKÖDÉSE</i>	47
32.A PROGRAM TERVEZÉSE	49
33.A környezeti nevelés elvei.....	50
34.Az egészségnevelés elvei	51
35.FELHASZNÁLT IRODALOM	53
36.A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ KÖTELEZŐ SZAKIRODALOM JEGYZÉKE	55
37.A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ AJÁNLOTT SZAKIRODALOM JEGYZÉKE	56
38.ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	58
39.LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	59

1.BEVEZETŐ

Az óvoda neve:	Csip-Csup Csodák Magánóvoda
Az óvoda címe:	1141 Budapest, Vezér u. 84.
Az óvoda OM azonosítója:	034578
Az óvoda fenntartója:	CSIP-CSUP CSODÁK 2003 Integrált Óvodai nevelést Támogató Nonprofit Kft.
A fenntartó címe:	1141 Budapest, Vezér u. 84.

"Az elfogadás olyan, mint a termékeny talaj, mely lehetővé teszi, hogy a kis mag olyan gyönyörű virággá fejlődjön, amilyenné belső lehetőségei csak engedik. A talaj kioldja a mag fejlődési képességét, de ez a képesség maga benne rejlik a magban. Csakúgy, mint a magban, a gyerekekben is tökéletesen benne rejlik a fejlődés képessége."

/Thomas Gordon/

Thomas Gordon gondolatainak igazságát valljuk. Minden gyermek önálló, külön személyiség, akit olyannak kell elfogadnunk amilyen.

Az elfogadás elősegíti, hogy segítségünkkel fejlődhessen, előreléphessen, az érzelmi egészség irányába mozduljon el, és belső lehetőségeit jobban megvalósíthassa.

Ha ezt a bizalmat érzi a gyermek, akkor ő is hajlandó segítő, irányító kezünket elfogadni, s azzá válni, amivé csak lehetséges számára.

Ezt a hivatást csak a gyermekeket szerető, értő, elfogadó ember végezheti eredményesen.

Alaptételként kezeljük minden gyermekről a pozitív tulajdonságok feltételezését és erősítését. A szeretettel, elfogadással, szakértelemmel párosuló nevelői munka meghozza "gyönyörű virágát" a gyermek személyiségének fejlődését, és viszont szeretetét, amely megújulásra ösztönöz, és erőt ad számunkra.

Programunk hangsúlyozza a gyermekközpontúságot, az óvoda funkcióinak, szerepének, nevelési rendszerének hatékonyságát. Az óvoda arculatát a nevelőtestületben együtt tevékenykedő óvodapedagógusok alakítják, pedagógiai hitükkel, módszereikkel, közösen vállalt értékeikkel.

Pedagógiai programunkat a Tevékenységközpontú program alapján fogalmazzuk meg, helyi sajátosságainkat, céljainkat figyelembe véve.

2.HELYZETKÉP

Óvodánk a XIV. kerület gyönyörű zöldövezeti részén két vegyes életkorú csoporttal működik.

A pedagógiai céljaink között szerepel a sajátos nevelési igényű, és a hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelésének biztosítása, ellátása.

Befogadó óvodánkban a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő, enyhe fokú értelmi fogyatékos és a megkésett beszédfejlődésű, ill. beszédfogyatékos, pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan akadályozott gyermekek és autizmus spektrumzavarral élő gyermekeket is ellátjuk. (Alapító Okirat szerint csoportonként max.1-1 fő)

A környezet adta lehetőségeket maximálisan kihasználjuk, rendszeresen kirándulni járunk. Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy gyermekeink megismerjék közvetlen gyakorlás útján az alapvető közlekedési szabályokat.

Alapelvünk, hogy a helyszínen figyeljük meg a növények, állatok életét, őrizve élőhelyeiket. A természet védelmét, szeretetét, a fenntarthatóság elvének fontosságát így már óvodás korban megismertetjük a gyermekekkel. Óvodánk udvarán kiváló lehetőség nyílik gyermekeink számára a természetes mozgások gyakorlására. A nagymozgásos játékeszközeink alkalmasak arra, hogy sokoldalúan fejlesszék a gyermekek mozgáskultúráját.

Óvodánkban biztosítjuk és kiemelt fontosságúnak tartjuk az érzelmi biztonságot, a kiegyensúlyozott, vidám óvodai életet.

A családi nevelést kiegészítő, a szülőkkel szorosan együttműködő óvodai programot készítettünk.

Óvodai rendezvényeink a családok közösségi életét is gazdagítják.

3.NEVELÉSI KONCEPCIÓ

*„Minden ember egész életében boldogságra vágyik,
s hogy mi jelent boldogságot?*

Mindig az értékek birtoklása.

Az pedig, hogy ki mit tekint értéknek, a neveltetése során dől el.”

Óvodai nevelésünk célja a gyermekek harmonikus fejlődésének, személyiségük kibontakozásának elősegítése, az életkori és az egyéni sajátosságok és eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Nevelésfelfogásunk szerint az óvoda pedagógiai gyakorlata a családi nevelésre építve, annak céljait és eredményeit figyelembe véve, lehet eredményes.

Az egyéni érdeklődésre és fejlesztésre törekszünk, melyben fontos az őszinte, toleráns és szeretetteljes biztonságot nyújtó környezet.

Biztosítjuk az óvodás gyermeket megillető különleges védelmet, a személyiség tiszteletét, a másság elfogadását. A gyermeki játékot személyiségformáló hatását figyelembe véve pedagógiánk legfontosabb céljának és eszközének tekintjük. Fontosnak tartjuk a gyermeki öntevékenység, nyitottság és kreativitás ébren tartását valamennyi óvodai tevékenység során. Egészséges testi-lelki fejlődésüket további életükre is kiható szokások alakításával segítjük elő.

Pedagógiai programunk a családi nevelés kiegészítője.

Célunk a családok aktív bevonása az óvodai nevelőmunkába, melynek kereteit rendezvényeink adják

Az egészséges életmódra nevelés kiemelt feladatunk.

Nevelői attitűdünk, tudatos törekvéseink által segítjük érzelmi biztonságuk kialakulását, és szocializációjukat. Ebben építünk a közösség személyiségformáló hatására, a baráti kapcsolatok, a segítségnyújtás és együttműködés pozitív tapasztalataira – társra figyelésre.

Az emberi és természeti értékek tiszteletben tartása közvetlen és tágabb környezetünkben, valamint a magyar néphagyományőrzés is hangsúlyt kap nevelési rendszerünkben.

A környezettudatos magatartás alakítása, és az élő hagyományok ápolása segíti mindezek érvényre jutását, illetve elősegíti a szülőföldhöz való kötődést.

A gyermekek nevelésében az életkorok és a különleges bánásmód szerinti integrálás, és az egyéni fejlettséghez, pillanatnyi állapothoz igazodó differenciálás valósul meg.

Változatos óvodai tevékenységek megszervezésével, gyakorlásával juttatjuk el gyermekeinket testileg és szellemileg a legoptimálisabb fejlettségi szintre, melynek eredményeként képességeiket szabadon kibontakoztatják.

4.NEVELÉSI ALAPELVEINK

- A gyermeki személyiség tiszteletben tartása
- A gyermek mindenk felett álló érdekének biztosítása.
- A gyermek önkifejezésének, önértékesítésének, kialakítása, érvényesítése, önazonosság megőrzése, ápolása, erősítése – kisebbségi, - migráns gyermekek esetében is
- Az érzelmi biztonságot nyújtó derűs óvodai légkör biztosítása.
- A gyermeki szükségletek figyelembe vétele, játék
- Esélyegyenlőség biztosítása - egyenlő hozzáférés biztosítása
- A hátrányokkal küzdők és a tehetséges gyermekek differenciált segítése.
- A gyermek – mással nem helyettesíthető – játékhoz való jogának tiszteletben tartása.
- Szülőföldhöz való kötődés érzésének kialakítása

Valljuk, hogy minden családnak és gyermeknek joga és szüksége van arra, hogy:

- a társadalom teljes jogú tagja legyen akár egészséges, akár sérüléssel él, tudása, képessége szolgálja a közösséget;
- ennek érdekében teljes jogú tagként vegyen részt az óvodában, iskolában, szociális gondozásban, egészségügyi ellátásban, pihenésben, szabadidő eltöltésében, stb.;
- olyan pedagógiai rendszerben gondoskodjanak róla, amelyben tiszteletben tartják őt és családját, biztosítják, hogy a számára legmegfelelőbb ellátást választhassa;
- a család – és a szakemberek egyenrangú partnerként együttműködjenek a gyermek gondozása, nevelése, fejlesztése érdekében
- a sajátos nevelési igényű kisgyermek esetében is felismerjék, hogy egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes.
- biztosítjuk a migráns családok gyermekei számára, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

5. GYERMEKKÉPÜNK

- Komplex nevelői hatásokkal biztosítjuk, hogy az óvodánkba járó gyermekek öntevékeny, boldog, alkotni tudó személyisége erősödjön.
- Olyan tulajdonságokkal rendelkeznek gyermekeink, amelyek az eredményes életvezetés szempontjából lényegesek.
- Elfogadják a máságot, ismerik és képesek kielégíteni saját szükségleteiket.
- Nyitottak, eredményesen kommunikálnak, tudnak együttműködni társaikkal.
- Testi-lelki harmóniában vannak önmagukkal és környezetükkel.
- Fejlődésük önmagukhoz mérten folyamatos, amelyben természetes módon megmutatkozhat a kiemelkedő ugrásszerű fejlődés, a stagnálás, vagy esetenkénti visszaesés is.

6. ÓVODAKÉPÜNK

Óvodánkban a ránk bízott gyermekeket úgy neveljük, fejlesztjük, hogy valamennyi tevékenységük megfeleljen életkori és egyéni sajátosságaiknak, fejlődési ütemüknek.

A családokkal együttműködve, a családi nevelés kiegészítéseként biztosítjuk a gyermekek, mindenk felett álló érdekének, érvényesülését.

Az óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciókat az egészséges, biztonságos és derűs óvodai környezet megteremtésével teljesítjük ki. Változatos tevékenységi formák biztosításával a gyermeki személyiség sokszínű és differenciált fejlesztését valósítjuk meg, különös támogatásban részesítve a hátránnyal küzdőket.

7. A TEVÉKENYSÉGGÖZPONTÚ ÓVODAI PROGRAM

A tevékenységközpontú óvodai nevelés a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiterjesztését tekinti alapvető feladatának.

A gyermeki személyiséget úgy definiáljuk, mint az egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, a belső fejlődés – érés – sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Az óvoda nevelő intézmény, és mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Tehát nem csupán „megengedi”, hogy a gyermek fejlődjön, nem passzívan szemléli ezt a fejlődést, hanem lehetővé teszi, elősegíti azt, tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek megteremtésével. A tevékenységközpontú óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek

szociális életképességét (életre nevelését) minden későbbi fejlődés alapjaként kezeli, a pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz kooperációra és kommunikációra kívánja képessé tenni óvodáskorban a gyermeket.

A kooperáció és a kommunikáció az adott nevelési intézmény lehetőségei között valamennyi nevelési helyzetre vonatkozóan a következő konkrét tartalmakat foglalja magában:

A KOOPERÁCIÓ KONKRÉT TARTALMA

A társas, közösségi és egyéni élet feltételeinek közös, összehangolt erőfeszítésén alapuló újraformálása.

A KOMMUNIKÁCIÓ KONKRÉT TARTALMA

A közmegegyezésre (a konszenzusra) való törekvés mindazokban a kérdésekben, amelyek az együttélés és együttműködés előkészítését, lebonyolítását, ellenőrzését és értékelését szolgálják.

Az óvoda a pedagógiailag segített, ösztönzött szocializáció minél teljesebb megvalósítására törekszik. A kisgyermeknek ahhoz, hogy boldoguljon, meg kell tanulnia beszélni, közlekedni, a környezet adta keretek között tevékenykedni, az eszközöket használni, a társakkal együttműködni, el kell lennie a mindennapi élet adta szerepeket, magatartásmintákat. Ez komplex életfeladat, a szociális tanulás intenzív formája. Ennek egy részét – eltérő kulturális színvonalon – a családok teljesítik. Az óvoda azonban nem csupán kiegészítő szerepet játszik az elsődleges szocializáció folyamatában, hanem arányos fejlesztését, intenzitásának fokozását, magasabb színvonalra emelését is vállalja, azaz: kiegészíti, kiterjeszti, felerősíti a szociális tanulást.

Felfogásunk szerint a nevelés a társadalom számára szükséges egyéni képességek intenzív fejlesztése.

8.A TEVÉKENYSÉGGÖZPONTÚ ÓVODAI PROGRAMUNK NEVELÉSI CÉLJA

Az óvodás korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magában foglalja:

- a teljes gyermeki személyiség fejlesztését a tevékenységek által és tevékenységeken keresztül.
- az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

Pedagógiai programunk – az óvodás gyermek szociális életképessége növelése érdekében – fejlesztő hatásokban gazdag nevelési alaphelyzet megteremtését feltételezi. A nevelési alaphelyzet mindenk előtt az óvodánkra jellemző tevékenységek, együttműködési formák, kapcsolatok, fejlesztő hatások és fejlődési lehetőségek összefüggő rendszerében létezik. Programunk kifejezi, hogy a gyermekeket minden életkori szakaszban orientálni kell valamire, vezetni valahová.

Mire orientálhat az óvoda? A szélesen értelmezett életfeladatokra. Mi azt hangsúlyozzuk, hogy az életfeladatokra orientálás az igazi tennivaló, az életre való felkészítés.

A NEVELÉSI CÉL ELÉRÉSÉNEK FELTÉTELEI

Programunk kitűzött nevelési célját a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével, a gyermek életkori és egyéni adottságaiból kiindulva lehetséges megvalósítani.

A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő kollégák magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal kell, hogy rendelkezzenek.

A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A SZÜKSÉGLETEK SZEREPE A NEVELÉSI CÉL ELÉRÉSÉBEN

A gyermek fejlődő személyiség, ezért a gyermekeknek sajátos, életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi, lelki szükségletei vannak. A szükségletek kielégítésében, a gyermeki személyiség alakulásában a gyermekeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

A környezeti hatások közül a család szerepe jelentős, hiszen a család az első szocializációs színtér, mely a kisgyermeket formálja. A családi hatások legtöbb esetben nem tudatosan tervezettek, sokkal inkább jellemző rájuk, hogy spontán módon valósítják meg a „társadalomba való bevezetés” feladatait. Természetesen a különböző kultúrájú családok másként viszonyulnak a gyermekekhez, a gyermekek családban elfoglalt helyéhez és más-más szerepet szánnak nekik a családi életben belül.

A családi nevelés mellett az óvodának is nagy szerepe van az elsődleges szocializáció során. Az óvoda a családnál tágabb, tagoltabb szocializációs erőteret hozhat létre

Az óvodában a gyermek egyéni igényeit megértéssel fogadni és empátiakészséget mutatni ugyanúgy hozzátartozik az érzelmi neveléshez, mint a kiegyensúlyozott, harmonikus alaphangulat kialakítása. Az olyan óvodai atmoszféra, amelyik sokoldalú érzelmi kifejezéseket és pozitív élményeket tesz lehetővé, hozzájárul a gyermek boldog alaphangulatának kifejlődéséhez és ezzel együtt a másik megértéséhez.

FELADATOK A SZÜKSÉGLETEK KIELÉGÍTÉSÉBEN

- egészséges óvodai környezett megteremtése,
- nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása
- a gyermekek megfelelő gondozottságának biztosítása
- alapvető szükségletek kielégítése

9. A TEVÉKENYSÉGEK TARTALMA

A tevékenységközpontú óvodai nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési feladat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg. A feladatrendszer elemei komplex módon összefüggnek, azokat a nevelés foglalja keretbe.

FELADATRENDSZER ELEMEI:

1. JÁTÉK- ÉS TANULÁSI TEVÉKENYSÉG
2. MUNKATEVÉKENYSÉG
3. SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉG
4. TÁRSAS- ÉS KÖZÖSSÉGI TEVÉKENYSÉG

10. JÁTÉK- ÉS TANULÁSI TEVÉKENYSÉG

JÁTÉK

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége, személyiségének legfőbb formálója. Feladatunknak tekintjük megteremteni mindazokat a feltételeket, amelyek a gyermekek felszabadult, örömteli játékához elengedhetetlenek. Nyugodt óvodai légkör biztosítása mellett segítő, megértő, védő, gondoskodó életteret alakítunk ki, ahol minden gyermek jól érzi magát, bizalommal fordulhat hozzánk.

Fontosnak tartjuk, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek az elmélyült játékra. „Jót és jól játszani” – fő alapelvünk. A hátrányokkal érkező gyermekek játéktevékenységét kiemelten kezeljük és fejlesztjük, ezért életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő mennyiségű és minőségű játékeszközökkel motiváljuk a gyermekek játéktevékenységét. Igyekszünk minél több időt a játszó gyermekek között tölteni, elősegítve így elgondolásaik megvalósulását, a mintakövetést és azonosulást. E közben példa értékű magatartást, viselkedést, kommunikációt közvetítünk.

A gyermekek játékát figyelemmel kísérjük, így információt gyűjthetünk pillanatnyi pszichés állapotukról, fejlődésükről. Gondoskodunk olyan ismeretekről, tapasztalatokról, élményekről, amelyek tartalmát

képezhetik a folyamatos játéknak. Új játékhelyzeteket, szituációkat teremtünk annak érdekében, hogy a gyermekek játéka minél változatosabb legyen. Nyomon követjük és segítjük a társas kapcsolatok alakulását. Tiszteletben tartjuk a játékban kialakult hagyományokat és létrehozott alkotásokat.

A játék nem csupán szabadidős tevékenységet jelent, hanem jelen van minden célzott foglalkozáson is, a játék ismeretszerző funkcióval is bír, nélkülözhetetlen a beszédfejlesztésnél, a mozgásnevelésnél, a finommotorika fejlesztésénél.

A játékra hatás az együttjátszást, együttes cselekedtetést jelent, ahol az óvodapedagógus, együtt játszik a gyermekkel.

Játék közben lehetőség nyílik a gyermek mozgásigényének kiélésére éppúgy, mint a különböző eszközök, anyagok megismerésére. Észrevétlenül szerez tapasztalatot a távolságról, közelségről, magasságról, mélységről, megismeri, hogy a tárgyoknak van kiterjedése, nagysága, formája, súlya, puhasága, keménysége, esetleg hangja.

Alkalmat ad arra, hogy a veszélyérzettel nem mindig rendelkező gyermek megtanulja, hogy vannak balesetveszélyes helyzetek, megismerje lehetősége korlátait, ugyanakkor saját magáról is ismeretek birtokába jut.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI A JÁTÉKTEVÉKENYSÉGGEL KAPCSOLATOSAN

- megfelelő hely, idő, tárgyi feltételek biztosítása
- megfelelő légkör megteremtése, magatartásával az életöröm kifejezője legyen
- biztosítsa a gyermekek személyiségi jogait
- személyes kapcsolat kialakítás egyénenként, érzelmi közelségével teremtsen meg a gyermek számára az elfogadást és az együttműködést
- ötletadás, tapintatos játékirányítás, érdeklődés, tapintatos konfliktuskezelés
- egyéni, differenciált fejlesztés – a segítő szakemberek közreműködésével

GYERMEKEINK JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- örömmel vesznek részt a játékban,
- betartják a játékszabályokat,
- tudnak egymáshoz alkalmazkodni, egymás ötleteit elfogadni,
- képesek élményeik eljátszására egyéni ötleteik alapján,
- ügyességi játékokban szívesen vesznek részt, elviselik a vereséget

TANULÁS

Programunkban a tanulás egyrészt spontán, másrészt a nevelési célok érdekében tudatosan szervezett tevékenység. A gyermekek cselekvő aktivitására épülő tapasztalatszerzést és játékosságot helyezünk előtérbe. A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül spontán, vagy irányított módon tanuljon a kisgyermek. A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás, sokoldalú cselekedtetés, a világ komplex érzékelése, észlelése lehet a tanulás kiinduló alapja. A tanulás során rendszerezzük a gyermekek tapasztalatait, alakítjuk világképüket. E tevékenység során fejlesztjük képességeiket, magatartásukat, alakítjuk tanulási vágyukat, valamint bővítjük ismereteiket. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlettségét, az egyéni különbségeket, a differenciált képességfejlesztést és ezáltal biztosítjuk az önmagukhoz viszonyított fejlődés lehetőségének megteremtését.

A tanulás lehetséges formái programunkban játékosba ágyazott komplex tevékenységekben valósulnak meg, oly módon, hogy a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozásokat tervezünk és szervezünk.

MÓDJAI

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a játékos, cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás

Az óvodapedagógusok a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítik a gyermekek személyiségének teljes kibontakozását!

AZ ÓVODAI TANULÁSI FOLYAMATBAN AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- tartsa szem előtt a gyerekek életkori sajátosságait, igazodjék a kognitív funkciók fokozatos fejlődéséhez, vegye figyelembe a gyermeki gondolkodásmód jellemzőit,
- a gyermekek egyéni fejlettségi sajátosságait tartsa tiszteletben, vegye figyelembe az eddig elért értelmi fejlődés ütemét, szintjét, az adott tájékozottságot, a gyermek kifejezőkészségét.
- motiválja a gyermeket, eszközökkel, vonzó célokkal, perspektívákkal,
- tehetséggondozás, felzárkóztatás (prevenció)
- cselekedtetéssel, problémahelyzetek teremtésével aktivizáljon a feladatmegoldásra,
- nyújtson stabil érzelmi bázist, amely a harmonikus együttműködés és a fejlődés alapja.
- törekszünk a migráns gyermekek kultúrájuk, hagyományaik megismerésére, ezeket figyelembe vesszük az irodalmi és zenei anyag összeállításánál.

GYERMEKEINK JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- képesek önállóan ítéletet alkotni, következtetni,
- feladattudattal rendelkeznek,
- aktívak a különböző problémahelyzetek megoldásában,
- nyitottak az új élmények befogadására,
- szándékos figyelmük legalább 10-15 percig tartós,
- gondolataikat képesek mondatokban kifejezni,
- képesek együttműködni társaikkal.

11.MUNKA TEVÉKENYSÉG

A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható el a játéktól. Mivel a munka az óvodában önként vállalt, örömteli tevékenység, személyiségfejlesztő hatása miatt fontos nevelési eszköznek tekintjük. Megteremtjük a nyugodt és rendszeres munkavégzés feltételeit. A tevékenykedtetés során újabb és újabb tapasztalatokat biztosítunk a gyermekek számára. Munkavégzés közben alakítjuk, fejlesztjük a munkához szükséges készségeiket.

Megtanítjuk a különböző eszközök, szerszámok használatát. Munkafajták: önkiszolgálás, naposság, a gyermekek saját személyével kapcsolatos munkák, a csoport érdekében végzett munkák, növénygondozás. Minden olyan munkát elvégezhetnek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani. Pozitív értékeléssel ösztönözzük a kíváncsi személyiségjegyek kialakulását (önkéntesség, önállóság, felelősségérzet, kitartás). Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlettségét, tempóját, teherbírását. Felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy

gyermekük saját személyükkel kapcsolatos teendőiket lehetőség szerint otthon is önállóan gyakorolhassák.

A munka jellegű tevékenységek a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának fontos pedagógiai eszköze, a gyermekek saját és mások elismerésére nevelésének egyik formája.

Az óvodapedagógus adjon lehetőséget az önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítésére, az elvállalt naposi vagy egyéb munkákra, a környezet-, a növény- és állatgondozásra.

A munkafajták helyszínei:	A munkafajták lehetőségei
Épületen belül:	pl. terítés, rendrakás az étkezőben, játékok helyrerakása a csoportszobában, csoportszoba díszítése, sepregetés, teremrendezés: szükség esetén székek, asztalok, szőnyegek átrendezésében való segítségnyújtás ágynemű összehajtogatása délutáni pihenő után rendrakás a mosdóban, törölközők, poharak helyre tétele rendrakás az öltözőben, cipők helyre tétele, ruhák fogásra akasztása
Épületen kívül:	pl. virágöntözés, ültetés, sepregetés, száraz falevelek összehordása, szabadtéri játékeszközök helyére hordása, lenyírt fű összeszedésében való segítség.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI A MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEKBEN

- minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve, képessége szerinti munkát végezzen,
- tanítsa meg a gyerekeket az eszközök biztonságos, másokat nem veszélyeztető használatára,
- személyes példájával – szükség esetén segítségnyújtással- örömeivel motiválja a gyerekeket munkatevékenységre,
- értékelésével erősítse a pozitív hozzáállást, eredményt.
- Tudatosan használja a munkajellegű tevékenységek közösségi kapcsolatokat alakító, kötelességteljesítés alakító erejét.

Gyermekeink jellemzői óvodáskor végére:

- a mindennapi élet tevékenységeit önállóan el tudják látni maguk körül: öltözködés, tisztálkodás, étkezés, az általuk használt játékeszközök rendben- és tisztántartása, épségének megőrzése,
- önkéntes segítségnyújtás a felnőtteknek, és társaiknak,
- önálló feladatmegoldás, és értékelés.

12. SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉG

A szabadidős foglalkozások során a gyermekek megtanulhatják, hogyan gazdálkodjanak az önmaguk számára felszabaduló, rendelkezésre álló idővel. Az óvodában sajátos módon értelmezzük a szabadidős tevékenységet. Ennek oka, hogy gyermekeink egész nap az intézményben tartózkodnak, önállóan és a lehetőségekhez mérten szabadon tevékenykedhetnek. Célunk, hogy a gyermekek a rendelkezésre álló lehetőségek közül *szabadon választhassanak*. Feladatunknak tekintjük, hogy változatos tevékenységformákat kínáljunk a gyermekek számára az egyéni különbségek figyelembe vételével. Törekszünk a csoportok közötti átjárhatóság megteremtésére, csoportközi programok szervezésére. A szabadon választott tevékenységek által fejlődik a gyermeki önállóság, kezdeményezőkézség, döntési képesség.

A különböző fejlesztőjátékokkal végzett manipuláció ügyesíti a gyermek finommotorikáját, de igazi alkotókedvüket a festéssel, nyomdázással, gyurmázással, tépéssel, rajzolással élhetik ki. E

tevékenység során sikerélményhez jutnak, produktumok keletkeznek, ha a gyermek látja alkotásának eredményét.

A motoros készségek és a percepció fejlettsége alapvető szerepet játszanak a kognitív képességek kialakulásában.

Útmutatót szeretnénk adni a gyermekeknek jövőre nézve, hogyan tölthetik el hasznosan a szabadidejüket, milyen sport, és egyéb kulturális programokban találhatnak örömet. Ennek érdekében a következő lehetőségeket kínáljuk: jóga, mozgásformák, néptánc, színjátszókör, kézműves foglalkozás

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- olyan tevékenységek biztosítása, ahol az ingerek sokoldalú felvétele, szelekciója biztosított
- Törekedjen a zárt csoportszoba kiszélesítésére, keresse a megoldást a mozgás és tevékenységi terek bővítésére,
- A választásra kínált tevékenységek listáját bővítse, időnként gondolja át a változtatások lehetőségét, szükségességét,
- Egyszerű, saját maga és gyermekek által alkotta eszközökkel segítse elő a gyerekek fantáziájának fejlődését,
- Pihenőidőben, és a délután folyamán keressen és kínáljon lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére
- a szülők figyelmének felhívása arra, hogy az óvodáskorban a játék az elsődleges tevékenység.

GYERMEKEINK JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- képesek önállóan választani a felkínált lehetőségekből,
- tudnak kitartóan és örömmel tevékenykedni a maguk választotta eszközökkel és társakkal

13. TÁRSAS ÉS KÖZÖSSÉGI TEVÉKENYSÉGEK

A társas és közösségi tevékenységek a nevelőmunka egészét átszövik, ezért fontos területnek tekintjük a társadalmi gyakorlatra való általános felkészítés szempontjából.

Pedagógiai programunkkal olyan tulajdonságok, képességek, készségek, szükségletek rendszerét kívánjuk formálni, melyek segítségével a gyermek részvétele a napi életben egyszerűbbé, könnyebbé, gyorsabbá válik. Ezért több szintéren, különböző magatartásformák gyakorlásával törekszünk a közösségben zajló folyamatok, társas kapcsolatok, közös tevékenységek kibontakoztatására a következők szerint:

- a sajátos nevelési igényű, a lassabban szocializálódó gyermekek bevonása a közösségi életbe,
- a csoportközösség, az óvodai közösség lépcsőről lépcsőre történő formálása, tevékenységek által.
- a csoport közvéleménye, a csoportnormák, szokások alakítása,
- a társas kapcsolatok, a helyes szociális viselkedés megtanulása,
- a demokratikus partnerviszony, a másokkal szembeni tolerancia kialakulása, mások megbecsülése.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI A TÁRSAS KÖZÖSSÉGI TEVÉKENYSÉGEK TERÉN

- a gyermekcsoport tagjaként személyes példamutatás,
- biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség adódik a gyermekek közötti, és a felnőtt-gyermek közötti minél többszöri kontaktus felvételre.
- az elfogadás és segítségnyújtás attitűdjének erősítése
- a normák és szabályok közös kialakítása, elfogadtatása
- minden gyermek és felnőtt pozitív értékelése

GYERMEKEINK JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- igényli a társakkal való együttlétet
- kialakulnak szorosabb kapcsolataik, baráti kötődések,
- ismerik és betartják a csoportjukban elfogadott szabályokat,
- igénylik és tudnak döntéseket hozni saját csoport életükben

14. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÉS ALAPVETŐ FELADATAI A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS TERÉN

A gyermek fejlődő személyiség, ezért a gyermeknek sajátos, életkori, szakaszonként és egyénenként testi, lelki szükségletei vannak. Óvodánkban a mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek, egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítására. Az óvodai nevelés feladata tehát az óvodáskorú gyermekek szükségleteinek kielégítése, ezen belül

- egészséges életmód alakítása
- érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása
- az értelmi fejlesztés megvalósítása

15. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

A nevelés célja az óvodai életritmus és a családi élet szokásrendszerének összehangolása. A gyermekek komfortérzetének kielégítése, testi-lelki fejlődésének segítése. Pozitív kapcsolat kialakítása a közvetlen és tágabb környezettel. Figyelni kell a fokozatosságra, egymásutániságra, fontossági sorrendre. Az óvodás gyermek számára nagy jelentősége van az utánzásnak.

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermekek egészségének védelme, testi fejlődésének, elősegítése, természetes mozgásigényük kielégítése, szabad levegőn tartózkodás mennyiségi idejének növelése
- megfelelő higiéniai szokásainak alakítása a szülők, óvodapedagógusok és segítő szakemberek segítségével és közreműködésével, tisztálkodás, fogápolás helyes és rendszeres végzésére nevelés
- egészséges és biztonságos környezet, megfelelő óvodai életritmus kialakításával testi-szellemi fejlődésük segítése, fontos a jól megválasztott napirend, a szeretetteljes követelés, az értelmes rend,
- az eltérő környezetből érkező gyermekek tolerálása, a negatív különbségek csökkentése.
- megfelelő pihenés biztosítása
- rendszeres eü. szűrés – tartás, hallás, látás, fogászat, belgyógyászat

AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉSÜNK HÁROM TERÜLETÉT KÍVÁNJK ÉRINTENI

SZOMATIKUS NEVELÉS

Higiénés nevelés a megfelelő személyi és környezeti feltételek biztosítása

Személyi higiénia:

- testünk ápoltsága (pedagógus és gyermek)
- egészséges, túlzásoktól mentes ruházkodás (réteges öltözködés)
- önálló tisztálkodásra nevelés: a rendszeresség igényével (fogápolás, mosakodás, fésűlködés, körömápolás)

Környezet higiénijája

- csoportszoba: rendezettsége, tisztasága, esztétikája, elrendezése a gyermekek bevonásával.
- a felszerelések higiénijája: játékok tisztasága, világítás,- udvar, kert: balesetmentes mászóakák, játékok tisztántartása, homokozó tisztántartása, megfelelő növényzet telepítése, pormentesítés, locsolás.
- Helyet kapnak a csoportokban növények, melyek lehetőséget kínálnak a közvetlen tapasztalatok szerzésére, szokások kialakítására. Itt kapnak helyet külön kosarakban a gyümölcsök, zöldségek, magvak, melyeket nap, mint nap felhasználunk az egészséges táplálkozáshoz.
- A balesetveszélyes tárgyak, eszközök időbeni kijavíttatásával, az óvoda külső-belső
- tereinek biztonságos működtetésével (kapu zárása, az óvoda környékén biztonságos közlekedés feltételeinek megteremtése stb.) gondoskodunk a biztonságról.
- Sokat kirándulunk erdőbe, botanikus kertbe, az ócsai tanösvényhez... stb. Ezek az alkalmak módot és lehetőséget adnak a környezet védelemhez és megóvásához.

Fertőző betegségek megelőzése

- preventív óvodai tevékenységekre nevelés (zsebkeendő használat, kézmosás, evés előtt, közös használati tárgyak tisztántartása, kézfertőtlenítő biztosítása)
- a dajka aktív, rendszeres közreműködése (a környezet, és a játékok fertőtlenítése a megelőzés érdekében)
- rendszeres óvoda orvosi, védőnői kapcsolattartás, a gyermekek higiénias ellenőrzése, probléma megbeszélés (érezkszervek, tartási rendellenességek)

Kondicionálás: szervezet edzése, testnevelés

- a tornának, játékos mozgásnak az óvodai nevelés minden napján lehetőséget biztosítunk
- a mozgások alakítása nagyrészt a szabadban és nyitott helységben történjen: napi 3-4 óra.
- rendszeres testedzés: időjárásnak megfelelő öltözködés, kirándulás minden évszakban. fokozatos fizikai megterhelés, a testnevelés foglalkozásokon, és kirándulásokon.

Célja:

- mozgásgyakorlatok megkedveltetése,
- alapvető mozgástevékenységek begyakorlása,
- harmonikus összerendezett mozgások begyakorlása
- alapmozgások kialakítása, korrigálása,
- a koordinációs zavarok, a mozgásos ügyetlenség csökkentése,
- a testi-lelki harmónia, a jó pszicho-motoros állapot elősegítése,
- testséma, téri orientáció fejlesztése, a két test-fél mozgásának összerendezése.

A mozgás egyben örömforrás, amely a test működését kíséri, biztosítja a gyerek motiváltságát. A gyermek számára nyújtott ingerekre egyre magasabban szervezett viselkedéssel válaszol, a taktilis, vestibuláris rendszere normalizálódik, mozgása koordinált lesz.

Fontos, hogy a környezet készítse a gyermeket a motoros válaszadásra, miközben biztonságot is hordoz. A gyermek saját aktivitásán át jusson újabb és újabb tapasztalatokhoz, amelyek az érzékszervi és mozgásos tanulás további fejlődését szolgálják.

A mozgásfejlesztés hatalmas nyelvi anyagot is mozgásba hoz, az átélt mozgás, és annak megfogalmazása erős késztetést jelent a történések kifejezésére.

Az óvodáskorú gyermekre a cselekvésbe ágyazott gondolkodás jellemző, tehát a mozgásos tanuláshoz – amelyhez az érés is természetesen hozzájárul – óriási a jelentősége.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

A szülők felvilágosítása, aktivizálása, hogy a gyerekekkel közösen kiránduljanak, mozogjanak a szabadban. Védjék gyermeküket a dohányfüsttől és egyéb káros környezeti hatásoktól.

BALESETVÉDELME:

- veszélyes helyek és helyzetek bemutatása
- helyes magatartás, helyes eszközhasználat megtanítása
- önálló munkajellegű feladatoknál a veszélyhelyzetre való figyelemfelhívás (pl. ágyazás, teremrendezés)

MENTÁLHIGIÉNÉS NEVELÉS

Az egészséges személyiségfejlődést biztosítja, megóvja gyermekeinket a káros túlzásoktól, idegrendszeri kimerüléstől, túlterheléstől.

EGÉSZSÉGES ÉLETVEZETÉS

- egészséges napirend, életrend, heti rend: a szervezet bioritmusának megfelelően. (ébredés, alvás, munka, passzív-aktív pihenés)
- viselkedési zavarok megelőzése (dühkitörések, felnőttek elutasítása veszélyhelyzetekben való viselkedés)
- családi életre nevelés az egészséges életvezetés népszerűsítésével
- a gyerekek szexuális felvilágosítása (testvérszületés, természetes érdeklődés)
- családi életre való felkészítés (apa-anya szerep)

STRESSZ-ELHÁRÍTÁS

⇒ stressz-zavarok kiküszöbölése, kompenzálása, feszültségek oldása, aktív pihenés biztosítása (zajártalom, frusztráció kerülése)

⇒ az óvodai pszichológus segítségének igénybevétele,

⇒ derűs, feszültségmentes légkör megteremtése.

Fontos, hogy a gyermek és az óvodapedagógus kapcsolatában pozitív érzelmek domináljanak, a félelmek, szorongások feloldása megtörténjen

SZOCIOHIGIÉNÁS NEVELÉS

Az egészségnevelésnek a társadalmi együttélésből adódó feladatát nevezzük szocio-higiénés nevelésnek.

Fő területei az óvodában:

- kedvező társas kapcsolatok zavartalansága (család, óvoda)
- a személyiség kibontakoztatása
- a sajátos fejlődésű gyerekek beilleszkedésének segítése, konfliktuskezelésre tanítás.

GYERMEKEINK JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- önállóan tevékenykednek saját maguk ellátásában,
- ismerik, önállóan végzik az egészségmegőrző tevékenységeket,
- tudnak önállóan öltözni, tisztálkodni, elsajátították a helyes fogápolás technikáját
- étkezéskor helyesen használják az evőeszközöket,
- megfelelően edzettek, mozgásuk összerendezett,

- tudnak a napi életritmushoz alkalmazkodni, pillanatnyi vágyaik kielégítését képesek rövid ideig késleltetni
- zöldség-gyümölcsfogyasztás – napi rendszerességgel igényeljük és fogyasztják

Óvodánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse az óvodásgyermek kiegészítő pszichés fejlődését, támogassa a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

16. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az óvodáskorú gyermek tetteit elsősorban érzelmi motiválják, fontosnak tartjuk óvodánkban az érzelmi biztonság megermentését, derűs, szeretetteljes légkör kialakítását. A közös élményre épülő tevékenységek gyakorlása, a szocializáció szempontjából nagy jelentőségű. Hangsúlyt fektetünk a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak, akaratának fejlesztésére. Fontos, hogy az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatát pozitív érzelmi töltés jellemezze.

Szükségesnek tartjuk a gyerekek magatartásának alakulása szempontjából az óvodapedagógus modell értékű viselkedését. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus, a dajka viselkedése, befogadó attitűd sugárzása az SNI, HH, HHH, migráns gyermekek integrációja tekintetében.

Ünnepeink, jeles napjaink, néphagyományaink felelevenítése, a magyar népmeséink, népdalaink, népi gyermekjátékaink, kirándulásaink, együttes élményeinknek az átélése, olyan tapasztalatokat nyújt a gyermekeknek, ami megerősíti nemzeti identitásukat, a szülőföldhöz való kötődést.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek kielégíthessék társas szükségleteiket, és egymást elfogadják.

A gyermekek pozitív kapcsolatai úgy alakulnak ki, ha jól érzik magukat a közösségben. Biztonságérzetük kialakulását segíti az óvoda gyermek és felnőtt közössége. A szülővel nevelőpartneri kapcsolatot alakítunk ki a gyermek jobb megismerése és a nevelési összhang megermentésére. Nagyon fontos számunkra, hogy milyen érzelmi benyomást szerez a gyermek első alkalommal az óvodáról. Ezért alakítjuk tudatosan ezt a folyamatot. Különösen fontos ez az autizmus spektrumzavarral élő gyermekek esetében, akiknek sérült a kölcsönös kommunikációja, és a rugalmas viselkedése. Ezért félelmet és elutasítást válthat ki náluk az ismeretlen környezet.

Óvodánk egyszerre kívánja elősegíteni a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, teret engedve az önkifejező törekvéseinek.

Alapelvünk, hogy a gyermeket annak elfogadására, megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól.

Fontosnak tartjuk, a szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlását, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozását.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatózó jóra és szépre, mindezek megbecsülésére.

Nevelésfilozófiánk szerint ebben az életkorban elegendő, ha az erkölcsiség az egymásra figyelésben, az együttműködésben, segítségadásban megnyilvánul, illetve néhány együttélési szabály betartásában.

(köszönés, játékeszközök helyrerakása stb.) A normák kialakulása és alkalmazása a mindennapok része, áthatja magát a gyermeki életet.

Ebben a teljesítményközpontú, elanyagiasodott és individualizált világunkban fontosnak tartjuk a gyerekek erkölcsi fejlődésének elősegítését.

A BEFOGADÁS, ELFOGADÁS RENDSZERE:

- óvodába lépést megelőző családlátogatás
- az óvodapedagógus jelenléte a befogadás (elfogadás) első napjaiban
- a szülők jelenléte az első napokban a gyermek igénye szerint
- a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanár/terapeutával történő előzetes megbeszélés, segítő jelenléte a beszoktatás első napjaiban.

Tudatosítjuk és elmélyítjük az együttélés szabályait, a segítőkészség, bizalom, részvét, öröm- szerzés, bánatkozás felismerését, annak átélését. Ügyelünk arra, hogy a gyermek én-tudata megerősödjön, én- képe a különféle tevékenységek és kapcsolatok során differenciálódjon. Így kívánjuk elérni, hogy minden gyermek a csoportnak egyedi, színes tulajdonságokkal rendelkező tagja legyen.

Az érzelmi kifejezések elsajátíttatását elősegítik a dramatikus játékok, mese-vers, báb, dalos játékok gazdag tárháza, - a sztereotípiák merevségeinek oldása (a fiú is sírhat, a lány is lehet határozott) is fontos feladatunk.

Az erkölcsi érzelmek átélése, kifejezése már átvezeti gyermekeinket egy tudatos szintre, ami a társadalmi együttélés elengedhetetlen feltétele. Az igazságosságot, őszinteséget, felelősséget, a helyes viszonyt az igazmondás és hazugság között számtalan élethelyzetben megtapasztaltatjuk. Lehetőséget adunk, hogy segítőkészségük megnyilvánulhasson és az együttérzést is kifejezhessék.

A gyermekek szocializációját segítik a kommunikációs nehézségek leküzdése.

A KOMMUNIKÁCIÓS NEVELÉS FELADATAI:

- zavar feloldása,
- a gyermekek meghallgatása,
- a gyermekek kérdéseinek érvényesülése,
- válaszok igényének kialakítása,
- a gyerek-gyerek, felnőtt-gyerek interakcióinak átélése változatos helyzetekben,
- a metakommunikáció sokszínű alkalmazása.

Kommunikációs zavarok (viselkedési rendellenességek, beszédhibák, szerepfeszültségek) kiküszöbölésére feszültségoldó technikákat alkalmazunk:

- egyszerű pszichoterápiás módszerek alkalmazása (beszélgetés, kikérdezés, meghallgatás, megbeszélés lehetősége, család és óvoda között feszültségek feloldása),
- közös feladatok, közös tevékenység a családdal (játsszódélután, ünnepek)
- hétvégi szabadidő hasznos eltöltésére programok ajánlása, közös átélése

Mindezek segítik a gyermekek szocializációjának zavartalan alakulását.

A nehezen szocializálódó gyermekek szakértői vizsgálatáról időben az óvodai évek alatt gondoskodunk.

GYERMEKEINK JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- kialakul a társas élet iránti igényük,
- ragaszkodnak az óvodához, társakhoz, felnőttekhez,
- képesek önállóan kapcsolatot teremteni, kérni, megköszönni, válaszolni,
- érdeklődésük kiterjed közelebbi és távolabbi környezetükre is,
- belső igényük a helyes viselkedés, a toleráns magatartás,

- tudnak társaikkal együttműködni, tevékenységet kezdeményezni,
- A gyermeknek életkorának és fejlettségének megfelelően vannak ismereteik a szűkebb és tágabb környezetükről amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja
- A gyermek rá tud csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

17. AZ ANYANYELVI ÉS AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS, NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

A gyermekek természetes érdeklődésére, kíváncsiságára, tevékenység vágyára építve megismertetjük őket a társadalmi és a természeti környezettel.

Lehetőséget nyújtunk tapasztalatszerzésre, melyben megfigyelési, emlékezeti, és gondolkodási képességeket fejlesztjük.

Kognitív tevékenység alapozza meg a közvetlen tapasztalatszerzést és az ezzel kapcsolatos ismereteiket.

FONTOSNAK TARTJUK:

- az utánzásra épülő játékos tanulással együtt a felfedezéseket, és a komplex tapasztalatszerzést,
- a gyermek meglévő ismereteire, tapasztalataira, élményeire épített tervezést
- gyermeknek változatos tevékenységeket végezzenek, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- a pszichikus funkciók intenzív fejlesztését.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- a spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése, bővítése,
- a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára épülő változatos tevékenységek biztosítása,
- értelmi képességek differenciált fejlesztése,
- a szociálisan és/vagy pszichésen hátrányos helyzetű gyermekeknek többoldalú ismeretnyújtás, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, egyéni fejlesztés,
- kreatív képességek kibontakoztatásával a tehetséges gyermekek fejlesztése,
- mozgásfejlesztés (nagy- és finommotorika, egyensúlyérzék, irányok) az értelmi képességek alakulása érdekében

Az óvodapedagógusok az óvodába lépéskor felméri, hogy a gyermek értelmi funkciója milyen szinten áll, mi érdekli. Tapasztalatot szereznek a gyermek mozgásfejlettségéről. Megfigyelik, hogy kik azok a gyermekek, akik különös érdeklődést mutatnak, vagy éppen ellenkezőleg, kevésbé érdeklődők az egyes tevékenységek iránt. Ezek a megfigyelések képezik a differenciált egyéni fejlesztések alapját.

AZ ANYANYELVI FEJLESZTÉS

Az egész napjukat áthatja, minden tevékenységük során feladatunk ennek fejlesztése. Az anyanyelvi nevelésen keresztül fejlődik beszédképességük.

A jó beszédképesség a szóbeli kommunikáció eszköze, amelynek kialakításánál törekszünk a beszédkedv fenntartására, fejlesztjük kifejezőképességüket és aktív szókincsüket.

Törekszünk példát adni a szép magyar beszédre, ezért fontosnak tartjuk az óvodapedagógus mintaszerű, választékos beszédét, amely modell értékű a gyermek számára. A helyes és szép beszéddel mélyítjük a gyermekek érzelmeit, fejlesztjük esztétikai érzéküket, ami által az irodalmi élmények befogadása teljesebbé válik. Mindezek alapja az óvodapedagógus és a gyermek közötti szeretetteljes viszony, a jó csoportlégtér. Anyanyelvi nevelésünk legfontosabb eszköze a mese. Nyelvünk zeneisége, sajátos szókincse és észjárása beépül gyermekeink személyiségébe.

A beszédfejlesztés bizonyos elemeit csak egyéni foglalkozás keretében lehet jól begyakorolni, ebben a munkában elengedhetetlen a logopédus aktív közreműködése.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk.
- A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve tervezzük és szervezzük a mindennapi játékba integrált komplex tevékenységeket, melyben arra törekszünk, hogy a gyermekek sok érzékszervre ható és közvetlen tapasztalatszerzés útján jussanak új ismeretekhez továbbá a gyermeknek változatos tevékenységeket végezzenek, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére megfelelő figyelmet fordítunk.
- Az értelmi nevelésben további feladataink: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- a gyermek szókincsének gyarapítása, válaszadás a kérdéseikre.

GYERMEKEINK JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- szívesen vesznek részt a különböző tevékenységekben,
- rendelkeznek problémafelismerő és megoldó képességgel,
- tudnak rövid ideig ugyanarra összpontosítani,
- képesek összefüggések felfedezésére, fogalmi gondolkodásuk kialakulóban van
- Teret adnak alkotó képzeletüknek, fantáziájuknak
- ismereteiket alkalmazni tudják a gyakorlatban
- gondolataikat, élményeiket, mesét összefüggően el tudnak mondani.
- Az értelmi képességük életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően fejlődik (érzékelés, észlelés, emlékezet, fantázia, figyelem, képzelet, gondolkodás)

18. A KOMPLEX TEVÉKENYSÉGEK RENDSZERE

A KOMPLEX TEVÉKENYSÉGEK LÉNYEGE

- komplex rendszereket, folyamatokat értelmezik az óvodásgyermek szintjén
- a foglalkozásokat probléma centrikusság, és egy-egy vezető szempont jellemzi.
- A foglalkozásokon tudatosan és tervszerűen integrálják az adott problémához tartozó ismereteket

19. MOZGÁS

A mozgás fejlődése az érés és tanulás egységében valósul meg. Mozgásmintákból épülnek fel a motoros készségek, sok-sok gyakorlással, ismétléssel lesznek pontosak és célszerűek. A mozgás a gyermek természetes reakciója, természetes aktivitása. Benne komoly motivációs erő rejlik, amely könnyebbé teszi az ismeretek átélését. A saját testből, illetve a külvilágból származó ingerek felvétele direkt kontaktus útján (tapintás, szaglás, ízlelés, egyensúlyérzékelés,) illetve indirekt módon (látás, hallás) történik.

A rendszeres mozgással, testneveléssel a gyermekek egészségének megóvását, az egészséges életmódra nevelését kívánjuk kiegészíteni, hatékonyabbá tenni. A tevékenységeket zömében levegőn, megfelelő öltözetben, a természet adta lehetőségeket kihasználva szervezzük. A tevékenységek során figyelünk a higiénikus környezetre, a megfelelő levegőzésre. Lehetőséget biztosítunk a napi tevékenységek során, hogy a számukra fontos mozgásaikat gyakorolhassák, ezáltal fejlődjenek pszichikus funkcióik és testi képességeik. A tevékenységek során a gyermekek elsősorban a természetes mozgásformákat gyakorolják. A szervezett tevékenységek alkalmával megtanulják maguk, és egymás testi épségét megóvni. Egymásra figyelni minden közösen végzett mozgásos játék közben szükséges. A nagymozgások mellett a finom-motorika, a mozgáskoordináció fejlesztése is fontos feladatunk. A szervezett mozgástevékenységek által fejlesztjük a gyermekek akarati tulajdonságait, együttműködési készségét, figyelembe véve a gyermekek egyéni fejlettségét, tempóját és terhelhetőségét. Kiemelt szerepet tulajdonítunk a mozgásos játékoknak. Ezekben a különböző mozgások kombinációit gyakorolhatják a gyermekek és újabb tapasztalatok szerzésére nyílik lehetőségük. A mindennapos testnevelések ismétlődő, rávezető, előkészítő hatásával a kötelező foglalkozások hatékonyságát növelik. Szabadidőben is gyakran kezdeményezünk mozgásos játékokat, köztük olyanokat is, melyeket a néphagyományból merítünk. A testnevelés tervezésekor, szervezésekor kiemelten fontosnak tartjuk a játékoság és fokozatosság elvét. Az 5-7 évesek mozgásfejlesztésében a heti 1 alkalommal szervezett vízhez szoktatást, célzott úszásoktatást is fontosnak tartjuk.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítjük az irányított mozgásos tevékenységekkel. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására.

GYERMEKEINK JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a gyermekek mozgása összerendezett, harmonikus.
- szeretik és igénylik a mozgást.
- rendelkeznek megfelelő állóképességgel, gyorsasággal, ügyességgel.
- fejlődik térbeli tájékozódó képességük. Biztonsággal használják a különböző sporteszközöket (labda, babzsák, kötél, karika, tornabot,..).
- tudnak egyéni, csoportos– és váltó versenyt játszani a szabályok pontos betartásával, megértik az egyszerű vezényszavakat.

20. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

Célunk, hogy a gyermek cselekvő módon fedezze fel környezetét, és olyan tapasztalatok birtokába jusson, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Ismerje

meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.

A környező világgal való ismerkedést az óvodai nevelés egészében érvényesülő tevékeny folyamatnak tekintjük. Fokozatosan ismertetjük meg a gyermekekkel a szűkebb természeti és társadalmi környezetüket, majd a tágabb világot. E közben kialakítjuk, erősítjük a tárgyi, természeti és emberi környezethez fűződő érzelmi kapcsolatukat. Minden foglalkozást a közösen átélt, látott, hallott, érzékelt, kézzel fogható élményekre építünk. Biztosítjuk, hogy a gyermekek maradandó élményt szerezhessenek a természetről, megcsodálhassák a természet jelenségeit, észre vegyék a környezetben lévő növényeket, állatokat. Folyamatosan ébren tartjuk kíváncsiságukat, érdeklődésüket. Lehetőséget adunk megismerési vágyuk kielégítésére. A környezetvédelem, természetszeretet, madarászat, túrázás, kirándulás – mind szerepel a természetismereti programunkban.

A spontán és tudatosan szervezett ismeretszerzés során az egyéni különbségek figyelembe vételével differenciáltan fejlesztjük a gyermekek értelmi képességeit. Tapasztaltatjuk a gyermekekkel a környezetvédelem fontosságát és általunk is megvalósítható lehetőségeit (Természetvédelmi világnapok megrendezése).

A környező világ megismerése során matematikai tapasztalatokhoz és ismeretekhez juttatjuk a gyermekeket. Képességfejlesztő matematikai játékokkal segítjük a mennyiségi, nagyságbeli, alaki és téri viszonylatbeli eligazodásukat.

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér-és síkbeli szemléletének alakítása valósul meg.

A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozik a kisgyermek, így szinte természetes módon ismerkedik meg velük. A matematikai kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később azonban egy részük beépül beszédükbe.

Célunk:

- A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása.
- A matematikai érdeklődés felkeltése.
- A logikus gondolkodás megalapozása.

A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismertetéséből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása
- A matematika iránti érdeklődés felkeltése.
- Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése.
- A gondolatok, a probléma megfogalmazás, a pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.
- Matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembevétele.
- A gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása.
- Szükség esetén rávezető kérdésekkel segítés.
- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikorcsoportos szervezéssel.
- Mozgásos feladatnál a testrészek megnevezése, a velük végzett cselekvés elmondása.

- A matematikai osztályozás, halmazokkal végzett feladatoknál a matematikai ítéletek megnevezése.
- A térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos megnevezése.

Matematikai képességek kialakítását segítő tevékenységek:

A számfogalom előkészítése, megalapozása

- Mennyiségek összemérése hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, bőség, tömeg, űrtartalom szerint.
- Halmazok összemérése, elemek párosítása. A válogatások során nyíljon mód a párosításra, számlálásra, a több, a kevesebb, ugyanannyi érzékeltetésére, gyakorlására.
- Fedezzék fel a rész-egész viszonyát a válogatások, mennyiségek bontása során.
- Játékos szituációkban számoljanak, bontsanak, mennyiségfogalmuk egyéni fejlettségétől függően a 6-10-ig számkörben mozogjon.
- Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok megértése.
- Mérések különböző egységekkel, hosszúság, terület, tömeg, űrtartalom.

Tapasztalatszerzés a geometria körében

- Szerezzenek tapasztalatokat gömbölyű és szögletes formákról, érzékeljék ezt testükön, tárgyakon.
- Építsenek szabadon és másolással különféle elemekből.
- Alkossanak síkban is szabadon, szerezzenek tapasztalatokat síkmértani formákról, fedezzék fel a rész-egész viszonyát.
- Használják a logikai játékot, építsenek vele, fedjenek le felületeket.

Tájékozódás a térben és a síkban

- Irányok azonosítása, megkülönböztetése.
- Játékok során figyeljék meg ezeket tükörben, fedezzék fel a tükörkép, szimmetria érdekességét, játszanak sokat a tükörrel.
- Próbáljanak meg tájékozódni a labirintusokban is.
-

Fedezzék fel, hogy a sorozatok olyan rendszerek, amelyek életükben is felfedezhetőek. Hozzanak létre változatos sorozatokat játékokban színekkel, hangokkal, mozgással

Feladatunk, hogy elősegítsük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás megalapozására, alakítására.

GYERMEKEINK JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- A gyermekek tudják lacímüket, szülei nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét
- Tudják születési helyüket és idejüket
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, felismerik a napszakokat
- A gyermekek ismerik a szűkebb környezetük értékeit, műalkotásokat
- Ismernek több a háziállatot, vadállatot, madarat, bogarat
Ismernek néhány környezetükben előforduló növényt és azok gondozását
- Ismerik a közlekedési eszközöket. Gyakorlatot szereztek az elemi közlekedési szabályok betartásában
- Ismerik a környezet megóvásának legfontosabb szabályait (pl. elzárják a vízcsapot, hogy feleslegesen ne folyjék a víz, ismerik a szelektív hulladékgyűjtés szabályait, ismerik, hogy szemétből is lehet valamit készíteni stb..)
- Tudnak legalább 10-ig számolni, össze tudják a tárgyakat hasonlítani mennyiség, nagyság, szín és forma szerint
- Képesek halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni

- Helyesen értelmezik és használják az összehasonlítás megítélésének fogalmát: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb....
- Helyesen használják a névutókat.
- Felismerik a sorba rendezés logikáját, azt képesek jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- Az alapvető síkformákat felismerik, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- Képesek részekből az egészet kirakni.
- Ismerik az alapvető mértani testeket, azokat képesek felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- Tapasztalatuk van a tükörképről, szimmetriáról.
- Aazonosságokat, különbségeket képesek felismerni és megfogalmazni.
- Ismerik a jobbra-balra irányokat értik a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, mellé, közé stb..)
- Életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományokat, szokásokat, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit.
- Szeretik és védik a természeti értékeket.

21. MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉGEK

A művészet ismerete, szeretete, az egyetemes emberi kultúra megismerése már óvodás korban elkezdődhet. A művészet nem más, mint a világ megismerése sajátos nézőpontból, egyéni szűrőn keresztül. A művészeti nevelés az egyéniség színeinek kibontakoztatását jelenti. Minél több dologgal ismerkednek meg a gyermekek, annál több lehetőségük nyílik önmaguk kifejezésére. Arra törekszünk, hogy a gyermekek maguk találják ki és valósítsák meg elképzeléseiket és csupán akkor nyújtunk ehhez segítséget, ha azt ők kérik és igénylik.

Nevelőtestületünk annak érdekében tevékenykedik, hogy a gyermekeket esztétikus, funkciójukban is szép, egymással harmonizáló bútorok és tárgyak vegyék körül. Fontosnak érezzük az esztétikus környezet izlésformáló, ösztönző hatását. Óvodánkban mindennapos tevékenység a vizuális látásmód fejlesztése, az ábrázolás megszerettetése és a különböző technikák megmutatása.

Az ábrázoló, önkifejező tevékenység által elősegítjük a gyermekek téri, formai, színeképzeteinek kialakulását, gazdagodását. A természet színeire, formáira rácsodálkozással, a művészi alkotások nézegetésével a szép iránti vonzódásukat alakítjuk.

Lehetőséget biztosítunk a különböző anyagokkal, az egyszerű munkafogásokkal, technikai alapelemekkel történő megismerkedésre a gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően. A hagyományos gyermeki tevékenységek mellett (rajzolás, festés, gyurmázás, tépés, vágás, ragasztás, hajtogatás) folyamatosan biztosítjuk a szövés, varrás, barkácsolás tevékenységeket.

Élünk az udvar adta lehetőségekkel (homokozás, vízzel, sárral való játékok, nagy felületen, aszfalton létrehozott alkotások).

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

A vizuális tevékenységekben (pl. rajzolás, festés, gyurmázás barkácsolás, tépés, szövés, fonás, vágás, ragasztás stb.) olyan játékos tevékenység, melyben nem a produktum, hanem a tevékenység öröme a cél.

A vizuális nevelés a kreativitás, az alkotó képesség megnyilvánulásának egyik fontos eszköze.

A tevékenység célja, a gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése; a gyermekek tér- forma-szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása. Programunkban a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. Az óvodapedagógusok feladata

változatos kifejezési technikák alapelemeivel és eljárásaival való megismertetése és a feltételek megteremtése, képességeinek legteljesebb kibontakoztatása. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

GYERMEKEINK JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- szívesen vesznek részt az ábrázolás sokféle formájában, munkáikat önálló elképzelések alapján képesek megoldani.
- biztonsággal használják az ábrázolás eszközeit. A megismert technikai eljárásokat fokozott önállósággal képesek alkalmazni,
- közös munkánál képesek egymásra tekintettel lenni, együttműködni,
- képalakításaikban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonylatokat,
- fantáziadúsán díszítenek különböző tárgyakat, ritmikus elrendezésben is,
- képesek észrevenni a környezet és a műalkotások színhangulatát,
- Rácsodálkoznak a szép látványára, szeretnek gyönyörködni benne
- Az alkotásokról beszélni tudnak
- Önálló és csoportosan készítének ajándékokat, kellékeket, játékokat stb....
- Életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismernek műalkotásokat
- Életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismernek népművészeti elemeket, szokásokat, hagyományokat, nemzeti szimbólumokat.

22 VERS, MESE

Fontosnak tartjuk, hogy a mese, a mondókázás és a játék együttese, az óvodába lépés pillanatától kezdve az iskoláig, minden nap jelen legyen a gyermekek életében. A mese és a vers az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. Mindig többről szól, mint amennyit szavakkal kimond. A magyar népmesekincsén kívül anyagot merítünk a gyermekirodalomból és más történetekből is. A mindennapi mesélés, verselés, mondókázás során érzelmi biztonságot nyújtunk a gyermekeknek, miközben fejlesztjük emlékezetüket, képzeletüket.

Maradandó élményt nyújtunk, amelynek hatására olyan belső képek alakulnak ki a gyermekekben, amelyek fejlesztik személyiségüket.

A környezeti témakörökhöz, heti tervekhez, aktualitásokhoz, napi tevékenységekhez kapcsolódó mesével, verssel segítjük a megismerési folyamatot. Igényes anyagkiválasztással, a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok előtérbe helyezésével segítjük a gyermekek esztétikai, érzelmi, értelmi fejlődését. Az óvodapedagógusok az óvodás gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséiből is választanak. A mese megfelel a kisgyermek szemléletmódjának, világképének. A mese - képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel is feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Feloldást és megoldást kínálhat szorongásaira a hallott és eljátszott mese.

A mesehallgatáskor a gyermek a mesélővel személyes kapcsolatban, biztonságban érzi magát, a játéktevékenységhez hasonlóan elengedhetetlen intim állapotában, eleven belső képvilágot jelenít meg. A népmesék előadásakor figyelmet fordítunk a beszéd zenei elemeinek, népi motívumainak, kifejezéseinek érvényesítésére. Törekszünk a fejből való mesélésre a személyes kontaktus és mélyebb hatás érdekében. Verseléskor ügyelünk arra, hogy a ritmus, dallam és a rímek összecsengése konkrét, tapasztalható dolgokhoz kötődő élmény legyen. Kialakítjuk a mesemondásnak a csoportra jellemző szokásait. Tudatosan fejlesztjük a mese, vers által a gyermekek anyanyelvi kultúráját, szókincsét, irodalom iránti szeretetét.

Az óvodapedagógusok az óvodás gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséiből is választanak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, alapján a felhasznált irodalmi anyagokat az óvodapedagógusok módszertani tudatossággal válogatják, óvodai programunk megvalósításához kapcsolódó kötelező/ ajánlott szakirodalom jegyzék alapján, mert csak a művészi értékű irodalmi alkotás biztosítja a gyermek számára az esztétikai élményt.

A napirendben is kiemelt helye van mindennapos mondókázásra, verselésnek és a mesélésnek. Óvodapedagógusaink feladata, hogy megfelelő hangulatot és nyugodt körülményeket teremtsenek a mindennapi meséléshez.

A mese megfelel a kisgyermek szemléletmódjának, világképének. A mese - képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel is feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Feloldást és megoldást kínálhat szorongásaira a hallott és eljátszott mese.

Az alvás előtti mesék nyugtató hatásával biztosítjuk a gyermekek ellazulását. A kötetlen verselésen, mesélésen kívül alkalmazunk más, a gyermekek által kedvelt előadásmódokat is. Ezek a bábozás és dramatizálás. Az irodalom és a könyvek szeretetének elmélyítése érdekében rendszeresen látogatjuk a közeli könyvtárat. Az otthoni mesélés fontosságára és minőségére felhívjuk a szülők figyelmét.

GYERMEKEINK JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Szeretik a meséket, verseket, mondókákat, irodalmi alkotásokat. Szívesen mondanak verset, mesét maguk is.
- Kötetlenül beszélgetnek a mesékről, szereplőikről, azok viselkedéséről, a jó és rossz tulajdonságokról.
- Ismert meséket képek alapján képesek felidézni, összefüggően, megfelelő sorrendiségben elmondani.
- Szeretnek és tudnak bábozni, dramatizálni ismert és kitalált történeteket, meséket.
- Szívesen hallgatják a népmeséket, népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág meséit.
-

23. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉKOK, GYERMEKTÁNC

Az óvodai zenei nevelést az esztétikai nevelés fontos részének tekintjük és szervesen kapcsoljuk más nevelési területekhez. A fejlesztési területek között a komplexitás elvét érvényesítjük, mely a tervezésben realizáljuk és kihat a gyermekek egész napjára. Fontos feladatunknak tekintjük az óvodába kerülő gyermekekkel megkedveltetni a zenei tevékenységet.

Interaktív kapcsolatban, ölbe vevős dalos játékokkal, cirógatókkal elősegítjük a gyermekek óvodai életbe való beilleszkedését, a szocializációt.

Mindennapos énekelgetéssel, mondókázással, arra készítjük őket, hogy az óvodapedagógussal együtt énekeljenek, dúdoljanak, maguk is örömeiket leljék a közös tevékenységben.

A zenei érdeklődés felkeltése és fenntartása mellett igyekszünk oldani a szerényebb képességű gyermekek gátlásait. Feladatnak tekintjük a zenei képességek, készségek fejlesztését megfigyelés, utánpótlás és játékos gyakorlás útján – az egyéni képességeknek megfelelően. A dalok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek meglévő zenei kultúráját és képességeit, népi játékaink, dalaink

esztétikus előadásával formáljuk ízlésüket, megalapozzuk zenei anyanyelvüket. A zenehallgatásnál a hangszeres játékokon túl hangsúlyozzuk az éneklés, az élő zene előtérbe helyezését.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

A gyermektánc a felfogásunkban a néptánc figurákkal való szabad mozgás örömét jelenti, oly módon, hogy minden táncos alkalom az együttes mozgás örömét adja a gyermekek számára.

Az óvodai táncok elsősorban az ugrások megismertetése jelenti, mert ezek egyszerű motívumokat tartalmaznak. Fontos a tánclépések minta szerű bemutatása.

GYERMEKEINK JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a gyermekek szívesen énekelnek,
- érzékeltetni tudják az egyenletes lüktetést, a dal ritmusát. Ismerik a magas-mély, halk-hangos, gyors-lassú közötti különbségeket,
- figyelnek a környezet hangjaira, megkülönböztetik a különböző hangszíneket,
- tudnak körben járni, ismernek néhány tánclépést,
- az ismert dalokat felismerik dúdolásról, hangszerrel,
- néhány hangszer hangját felismerik, ütőhangszereket (ritmushangszer) maguk is használnak,
- a bemutatott élőzenét, hangszeres előadást, más népek dalait figyelmesen hallgatják,

24. SZERVEZETI ÉS IDŐKERETEK

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Az óvodai élet rendszerességét és folyamatosságát a napirend biztosítja, amely rugalmasan változtatható a körülmények, évszakok, váratlan események hatására.

A napirend ismétlődő szakaszai biztosítják a gyermek számára az érzelmi biztonságot, állandóságot - tudják az egymás után következő tevékenységek sorrendjét. A napirenden belül a gyermek legfontosabb tevékenységre, a szabad játékra fordítjuk a legtöbb időt.

A szabad levegőn való hosszú tartózkodást, játékot, mozgást, pihenést, tisztálkodást a gyermekek szükségletei szerint biztosítjuk életkoronként. Célunk, hogy a gyermekek nyugodt és derűs légkörben, aktív tevékenységgel töltsék el napjaikat az óvodában. Természetes mozgásigényüket a napirenden belül kielégítjük. A gyerekek szokásrendszerének kialakításával biztosítjuk a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát.

NAPIRENDÜNK

Nyitástól – ebédig 5-35 perces csoportos foglalkozások szervezése)	Szabad játék Folyamatos reggeli (Előtte és utána testápolási teendők) Játékba integrált tanulás benne, az óvodapedagógus által kezdeményezett cselekvő, felfedező, komplex játékos tevékenységek - beszélgetés - verselés, mesélés, dramatikus játék (drámajáték), bábjáték - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - ének, zene, énekes játék, gyermektánc - a külső világ tevékeny megismerése, benne matematikai tartalmú tapasztalatszerzés Szabad játék és játékos mozgás a csoportszobában/ szabadban Mindennapos szervezett mozgásos játék- benne láb- és testtartást javító torna
Ebéd (kb. 12-kor)	Testápolási teendők Ebéd Testápolási teendők
Ebédttől – Uzsonnáig (kb.12:30-14:30)	Mese Pihenés, folyamatos felkelés
Uzsonna (kb.14:30-tól)	Testápolási teendők Uzsonna Testápolási teendők
Uzsonnától- Az óvoda zárásáig (kb.15:00-től)	Szabad játék Mozgásos játékok a csoportszobában és a szabadban Választható párhuzamos tehetséggondozó gazdagító tevékenységek

Cselekvő, felfedező kezdeményezett, komplex játékos tevékenységek (Játékba integrált tanulás)

- A tevékenységeket nem választjuk szét foglalkozási ágakra, hanem valljuk, hogy „minden – mindennel” összefügg.
- Az egyes művészeti területek szorosan összekapcsolódnak, témájukat az évszakok és az ünnepek határozzák meg.
- A szervezett tanulás munkaformái: frontális, mikro-csoportos, egyéni
- A nap folyamán a szabad játék biztosítása mellett, 5-35 perces csoportos foglalkozások szervezése: 3-4 éves napi szervezett tanulási időkerete:30 perc, 4-5 éves napi szervezett tanulási időkerete:40 perc, 5-6-7 éves napi szervezett tanulási időkerete:60 perc

HETI REND JAVASLAT

A hét 5 napjából: 4 nap játékba integrált tevékenységek komplex módszerrel
1 nap „kiemelt mozgásos” nap

Óvodánk mindkét gyermekcsoportja osztatlan életkorú. Programunkban a pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz tervezzük meg. A tervezés során mindig a négyes feladatrendszerből indulunk ki és tervezzük meg a tevékenységeket, ill. a szükséges fejlesztéseket. SNI-is gyerekek képességeinek, készségeinek, fejlettségének mértékében arra törekszünk, hogy bekapcsolódjanak az egyes tevékenységekbe, differenciált feladatok adásával, segítség nyújtásával, egyéni bánásmód fokozott alkalmazásával, továbbá, törekszünk sikerélményhez juttatni a gyermekeket,

ezzel is elősegítve beilleszkedésüket a közösségbe. Törekszünk a migráns gyermekek kultúrájuk, hagyományaik megismerésére, ezeket figyelembe vesszük az irodalmi és zenei anyag összeállításánál.

A pszichológus tevékenysége: a gyermekek megfigyelése egyénileg és csoportos tevékenységekben, segítségnyújtás az óvodapedagógusoknak és szülőknek konkrét esetekben.

25. KAPCSOLATOK

Az óvoda kapcsolatrendszere szerteágazó. A nevelés folyamatjellegű, ezért a folyamatosság biztosítása érdekében a családdal, a bölcsődével és az iskolával is hatékony kapcsolatot alakítunk ki. Az egyik intézménytípusból a másikba való átmenet minél zökkenő mentesebbé tétele érdekében.

SZÜLŐKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS

Fontos a kölcsönös, folyamatos információcsere, melynek során megismerhetjük a családi hátteret, a szülő pedig tudomást szerez az óvoda céljai, feladatai, módszerei felől. Az együttműködés megléte, annak minősége erősítheti vagy gyengíti a gyermek személyiségének optimális fejlődését.

A KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI:

- játszó délutánra hívjuk az óvodakezdés előtt álló bölcsődéseket szüleikkel,
- előre megbeszélte időpontban a szülő bármikor betekinthez gyermeke óvodai életébe,
- csoportos, és összevont szülői értekezletek, melyek témája az óvoda nevelési elveinek, gyakorlatának, hagyományainak megismertetése, esetenként közös alakítása,
- családlátogatások (nevelési szokások megismerése) - szükség esetén
- fogadó óra (egyéni beszélgetések, esetmegbeszélések előzetes időpont egyeztetés után
- munkadélután (ünnepekre készülődés előtt)
- közös kirándulás

A szülő jogszabály szerinti tájékoztatása gyermeke fejlődéséről

ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

ISKOLÁVAL

Kapcsolatunkat arra a szándékunkra építjük, hogy kölcsönösen megismertessük nevelési céljainkat, módszereinket, a gyermekek képességfejlesztése, személyiségük alakítása terén.

A KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI:

- nyílt nap az óvodában az alsó tagozatos tanítók részvételével
- nyílt nap az iskolában, volt óvodásaink meglátogatása az első osztályban
- iskolalátogatás szervezése a leendő első osztályos gyermekeknek
- iskolás gyermekeink beilleszkedését, tanulmányaik előrehaladását figyelemmel kísérjük, szakmai megbeszéléseken kérjük a tanítók véleményét
- lehetőséget teremtünk óvodai környezetben való újra találkozásra volt óvodásainknak
- megfelelő információ birtokában segítjük a szülőket az iskolaválasztásban
- konzultációs lehetőséget szervezünk a tanítónő részvételével a tanköteles gyermekek szülei számára

BÖLCSŐDÉVEL

- játszó délelőttre hívjuk az óvodakezdés előtt álló bölcsődéseket szüleikkel.
- az új szülők számára nyílt hetet tartunk. (bemutatózási lehetőség)

NEVELÉSI TANÁCSADÓVAL

- súlyosabb magatartási zavarokkal küzdő gyermekeket óvodai környezetben is megfigyeltetünk
- szülők figyelmét felhívjuk e szolgáltatás fontosságára

BUDAPESTI KORAI FEJLESZTŐ KÖZPONT

- pedagógiai véleményezés
- segítségadás, együttműködés
- továbbképzések igénybevétele

AUTIZMUS KUTATÓCSOPORT

- az autizmus spektrumzavarral élő gyermekkel kapcsolatos szakmai együttműködés

LOGOPÉDUSSAL

- a korrekcióban résztvevő gyermekek problémáit megbeszéljük, közösen meghatározott módszerekkel segítjük munkáját, erre ösztönözzük a szülőket is,
- dyslexia prevencióban aktívan közreműködünk.

Mozgásterapeutával

A korrekcióban résztvevő gyermekekkel kapcsolaton információk és feladatokat megbeszéljük, az idegrendszeri éretlenségből fakadó részképességek fejlesztését a közösen meghatározott módszerekkel segítjük, erre ösztönözve a szülőket is

AZ ÓVODA ORVOSÁVAL, VÉDŐNŐJÉVEL

- a prevenció érdekében kérjük a gyermekek óvodába kerülése utáni helyben elvégzendő szűrővizsgálatokat (látás, hallás, lábboltozat, fogászati vizsgálat),
- az általunk felfedezett rendellenességek gyanúja esetén szakirányú vizsgálatot kérünk.
- az egészséges életmódra nevelési programunkhoz támogatóként az óvoda orvosát, védőnőjét is megnyerjük, szülői értekezletekre meghívjuk

PEDAGÓGIAI SZOLGÁLTATÓ

- figyelemmel kísérjük továbbképzési programjainkat
- igénybe vesszük az általuk nyújtott friss szakmai információkat

KAPCSOLAT A FENNTARTÓVAL

A partnerkapcsolat törvényességi és szakmai oldalát egyaránt a kölcsönös segítő szándék és óvodánk eredményes működésének támogatása jellemzi.

Formái:

- az óvodavezető napi kapcsolattartása a fenntartó képviselőjével,
- az óvodavezető szóbeli, és írásos tájékoztatója, beszámolója az intézményi munkáról, eredményekről

GYERMEKORVOSSAL, GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLATTAL

- rendszeres orvosi szűrővizsgálatok az óvoda minden csoportjában,
- iskola előtti szűrővizsgálatok lebonyolítása,
- tájékoztató előadások szervezése egészségvédelmi programok keretében a szülőknek
- alkalmanként esetmegbeszélések.

SZAKMAI SZERVEZETEKEL - ÓVODÁKKAL

- szakmai konferenciák, továbbképzések

Az óvoda a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn, ennek részletes formáját a mindenkori nevelési év munkaterve tartalmazza.

Internetes kommunikáció lehetséges formái:

- Virtuális szakmai oktatási térben szakmai kapcsolat kialakítása
- Szakmai tudásmegosztás internet adta különböző formáinak kihasználásával (pl e-mail, skype, facebook)
- Amennyiben pályázati forrás áll rendelkezésre és a fenntartóra többletkötelezettséget nem ró, szakmai tanulmányút szervezése külhoni magyar óvodákba és külhoni óvodák fogadása.

26.AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, RENDEZVÉNYEI

NÉPHAGYOMÁNYAINK

A gyermekek évről-évre örömmel vesznek részt, a jeles napokat megelőző készülődésekben. Számukra az ünnepnap a várva-várt nap, az ünnepi dekoráció és a felnőttek magatartása, készülődése jelenti a hitelességet. A közös élmény pozitív érzelmeket hív elő népünk hagyományai és kultúrája iránt. Átélik az ünnep hangulatát, a bensőséges összetartozás élményét. A hagyományörzés, a teljes nevelési folyamatot áthatja, a gyermek személyiségfejlődését gazdagítja és megalapozza a hazaszeretet kialakulását.

NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEPEK

- almaszedés, diószedés, szüretelés, őszi vásár (töklámpa készítése).
- Márton napi vigadalom – barkácsolás, vásár, Téka együttes táncház
- Mikulás várás – lelkes várakozás előzi meg
- advent - karácsonyt megelőző készülődés során szülőkkel közösen kopogtatót, adventi koszorút készítünk, ajándékot, meglepetéseket készítünk.
- Luca napi búza ültetése.
- farsang .- fánkot sütünk, jelmezt, álarcot készítünk, végül kiszebábot égetünk az udvaron.
- húsvét - a húsvétot szabadban tartjuk, tojáskereső kirándulással, locsolással.

NEMZETI ÜNNEPÜNK

- Március 15. augusztus 20., október 23. - a helyszínen ünnepeljük – alkalmanként könyvtárlátogatással, helyszíni koszorúzással

ÓVODAI HAGYOMÁNYAINK:

- őszi vásárunkat melyre minden évben lelkesen készülünk. Gyümölcsöket, zöldségeket, gyermekek által készített portékákat „árusítunk” igazi vásári hangulatban, melyet örömmel visznek haza.
- almát, és szőlőt szüretelni autóbusszal megyünk környékére, a téli gyümölcskészletünket együtt szedjük gyermekeinkkel.
- Gyermeckézen tartjuk Apák napját is, játékos sportvetélkedő formájában
- alkalmanként színház, bábszínház látogatást szervezünk.
- Gyermekek születés- és névnapját megünnepeljük
- Új gyermek fogadása gyermekek által készített kis ajándékkal.

TERMÉSZETÓVÓ JELES NAPJAINK:

- Állatok Világnapja október 04.
- Víz világnapja március 22.
- Föld Napja április 22.
- Madarak és Fák Napja május 10. .

- Környezetvédelmi Világnap június 05.

EGYÉB PROGRAMOK:

- könyvtárlátogatás a nagycsoportosokkal, évente 1 alkalommal
- tűzoltóság meglátogatása a nagycsoportosokkal, évente 1 alkalommal
- Falumúzeum Szentendre: ünnepkörökhöz kapcsolódóan, évente 1-2 alkalommal
- lovasbemutató szervezése

AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD KÖZÖS RENDEZVÉNYEI:

- Anyák – napja
- Apák napja
- Évzáró- ballagás

A rendezvények a szülők jelenlétében történnek, műsorral, vagy közös játékkal.

27.GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN

CÉLJAINK A GYERMEKVÉDELEM TERÜLETÉN:

- A gyerekek érezzék biztonságban magukat.
- Nevelésünk eredményeként legyenek kiegyensúlyozottak.
- Kompenzáló pedagógiai tevékenységünk hatására csökkenjenek a hátrányos helyzet adta különbségek
- Szakszerű prevenciós munkánk eredményeként a veszélyeztetettség csökkenjen jelentős mértékben.

A gyermekek egészséges fejlődésének legmeghatározóbb közege a család. Születésüktől kezdve a család biztosítja számukra az érzelmi alapot, a megfelelő gondoskodást, és szociális ismereteket kiegyensúlyozott fejlődésükhöz.

Ha ezek közül valamely területen hiány mutatkozik, veszélybe kerül a gyermek jövője, harmonikus személyiségének alakulása. Az óvoda törvény által is megfogalmazott feladata figyelemmel kísérni, és megszüntetni azokat a gátló tényezőket, amelyek a gyermekek fejlődésére hatással vannak.

FELADATAINK A GYERMEKVÉDELEM TERÜLETÉN:

- a gyermek óvodába lépése előtt tájékoztatjuk a szülőket nevelési elveinkről, céljainkról és arról a nevelőpartneri viszonyról, melyet a szülőkkel alakítani szeretnénk a gyermekek érdekében,
- a gyermekek, és családok megismerése után az óvodapedagógus és a gyermekvédelmi felelős (óvodavezető) feltérképezik azoknak a gyermekeknek a háttérét, akik különleges gyermekvédelmi gondoskodást igényelnek.
- a gyermekvédelmi nyilvántartásba vett gyermekek családi háttérét, életkörülményeit folyamatosan figyelemmel kísérjük (családlátogatás, környezettanulmány, fogadóóra). Megvizsgáljuk annak a lehetőségét, hogy milyen módon segíthetjük a családot.
- az óvodapedagógusok felméri a rászoruló, illetve a problémás gyermekek számát, a hátrányos helyzet vagy veszélyeztetettség okait, azok enyhítésének lehetőségeit,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esetén a segítő külső és belső partnerekkel együttműködve megszervezzük a speciális foglalkoztatásukat, (fejlesztő pedagógus, logopédus, mozgásterapeuta, gyógypedagógus),
- a szülők helytelen életvezetése esetén felvesszük a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal vagy a Gyámhivatallal a gyermekvédelmi felelős segítségével a probléma megoldása érdekében,

- a tartalmas nevelőpartneri viszonyt az óvodapedagógus feladata kialakítani, amelyben számos szervezési formát, megoldást kínálnak az óvodai élet programjai, kapcsolati formái (ünnepek, rendezvények, szülői értekezlet, fogadóóra, stb).

VALAMENNYI ÓVODAPEDAGÓGUS FOLYAMATOS FELADATA:

- elősegíteni a hátrányos helyzetű, vagy különleges bánásmódot igénylő gyermekek óvodába kerülését, beilleszkedését,
- biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodában, szükség esetén óvó-védő intézkedéseket tenni,
- a gyermekeket és családjukat minél jobban megismerni,
- a rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérrni, jelezni a tartós hiányzást, a megelőzést biztosító hatások minden gyermekre való kiterjesztése.

KÜLSŐ PARTNEREINK AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSSEN

- Gyermekjóléti Szolgálat
- Nevelési Tanácsadó
- Önkormányzat
- gyermekorvos, védőnők

A prevencióra nagy hangsúlyt fektetünk. Ezért óvodai egészségmegőrző programokat szervezünk (pl.: "Egészség hete"). Népszerűsítjük az egészséges életmód elveit, a helyes ételtvitel szokásainak megalapozását a gyermekek és a szülők körében (pl.: kirándulásokon, sportnapokon, napirend keretén belül pl.: naponta friss zöldség és gyümölcs fogyasztása, óvodaorvos és fogorvos közreműködésével a gyermekek számára szervezett ismeretterjesztő programok).

Az intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekjogi képviselővel, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

A nevelési év kezdetekor írásban tájékoztatjuk a szülőket a gyermekvédelmi felelős személyéről, elérhetőségének helyéről, idejéről.

Ha a gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolnia kell.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha a gyermek a szülő írásbeli kérelmére - a házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra.

Ha a gyermek távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt óvodai nevelésben, és egy nevelési évben igazolatlanul öt nevelési napnál többet mulaszt az óvoda vezetője - a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban - értesíti a) óvodás gyermek esetén a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot és a gyermekjóléti szolgálatot,

Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az óvoda bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a gyermeket

veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a gyermek óvodába járásával kapcsolatos, továbbá a gyermek érdekeit szolgáló feladatokat.

Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és az igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a tíz nevelési napot, az óvoda vezetője a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot.

Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a húsz nevelési napot, az óvoda vezetője haladéktalanul értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § c) pontja szerinti szabálysértési tényállás megvalósulásához szükséges mulasztás mértéke az adott nevelési évben összesen az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján óvodai nevelésben részt vevő gyermek esetén tizenegy nap

28. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK

SZEMÉLYI FELTÉTELEK

- Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik, oly módon, hogy a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel.
- Óvodapedagógusaink nyitottak az önművelésre, a továbbképzésekre, és az így megszerzett ismereteket hatékonyan építik be a mindennapi nevelőmunkába.
- Munkatársaink személyiségvonásainak legfontosabb jellemzői: elfogadás, hitelesség, tapintat és az empátia továbbá:
 - ✓ segítő, támogató, elfogadó, megengedő attitűd
 - ✓ vidám, felszabadult játéklétkör létrehozásának képessége
 - ✓ differenciált nevelés iránti elkötelezettség
 - ✓ gyermek- és családcentrikusság
 - ✓ környezettudatos szemlélet
- A pedagógiai munkához szükséges az óvodapedagógusok napi 2 óra átfedési ideje, különösen a mikro-csoportos és párhuzamos tevékenységek megszervezéséhez, a differenciált nevelő-fejlesztő tevékenységhez, valamint a séták, kirándulások, a környező világ megismeréséhez van szükség.
- A pedagógiai munkában a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megteremtéséhez bevonjuk a pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajkákat is.
- Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt, egymás támogató munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez

Programunk sikeres végrehajtásához az alábbi személyi feltételek szükségesek

BEOSZTÁS	LÉTSZÁM
Intézményvezető	1 fő
Óvodapedagógus	a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel.
Óvodapszichológus	1 fő
Logopédus	1 fő
Fejlesztő pedagógus mozgásterapeuta	1 fő
Dajka	óvodai csoportonként 1 fő

AZ ÓVODA TÁRGYI FELTÉTELEI

Az óvoda külső, belső berendezése megfelel a gyermekek testméreteinek, szolgálja biztonságukat, kényelmüket, biztosítja egészségük megőrzését, lehetővé teszi a mozgás- és játékigényük kielégítését.

29. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE

Óvodánk felvállalja a sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI) integrált óvodai nevelését.

- A beszéd fogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek
- Az autista, autisztikus gyermek

AZ EGYÜTTNEVELÉS CÉLJA

A sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése, az integráció elősegítése, az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése: habilitáció, rehabilitáció.

A SAJÁTOS FEJLESZTÉSI PROGRAM CÉLJA:

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítása a gyermek fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segítségével. (módszertani intézmény, utazótanári szolgálat). Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Fejlesztő program alkalmazása a tanulási zavarok megelőzésére, enyhe magatartászavar kiküszöbölésére szolgál.

Az óvodapedagógus egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz.

FELADATAINK:

A speciális nevelési szükségletekhez, érési, életkori sajátosságokhoz igazodó támasznyújtás, az érzelmi biztonság nyújtásán túl törekszik:

- Az interperszonális kapcsolatokat, az énkép kialakítására, az önismeret fejlesztésére, attitűdök, normák kialakítására;
- Speciális módszerek, terápiák alkalmazásával segíti az egyre pontosabb észlelést, fejleszti a figyelem összpontosítását, a gondolkodást, az emlékezetet, elősegíti a verbális és nonverbális kommunikáció kialakulását;

- A tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztésénél a mozgásra alapozás;
- A program a gyógypedagógiai hagyományokra, a legújabb szakirodalomra, a gazdag tapasztalatokra támaszkodik, a sérült gyermek egyéni szükségleteihez, eltérő fejlődési üteméhez igazodik;
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással szolgálni a képességfejlesztést, törekszünk a hiányosan működő képességek korrekciójára valamennyi területen; viselkedésproblémák viselkedés- és kognitív terápiájával, szükség esetén a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) és a korai kognitív fejlesztés elemeivel. (autista, autisztikus)
- kommunikációs, szociális és kognitív rehabilitációs terápia alkalmazása
- a meglévő töredékkészségek használata, az egyéni motiváció megteremtése, a speciálisan a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó módszerek alkalmazása.

ÓVODÁNKBAN A KÖVETKEZŐ SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSÉT TUDJUK MEGVALÓSÍTANI

- Beszéd fogyatékos
- Autista, autisztikus tüneteket mutató gyermek

Óvodánkba a gyermekek a szülő kérésére, és a Tanulási Képességet Vizsgáló és Rehabilitációs Bizottság javaslata után kerülnek.

FELVÉTEL AZ ÓVODÁBA:

Az a gyermek kerülhet óvodánkba, aki rendelkezik a szakértői bizottság szakvéleményével, s megfelel a következő minimum-követelményeknek:

Mozgás terén: helyzet és helyváltoztató alapmozgásokra képes, sima talajon önállóan jár
Gondozás terén: öltözésnél, étkezésnél együttműködő, képes kanállal enni, pohárból kevés folyadékot inni.
Kommunikáció: figyel a beszélőre, minimális kontaktus kialakítható vele
Szociális érettség: csoportban nevelhető, önmagára és társaira nem jelent veszélyt.

A sajátos nevelési igényű gyermekek jól szocializálhatók, jól fejleszthetők – ha a személyi és tárgyi feltételek adottak az egyéni foglalkozásra-, eredményesen

A SAJÁTOS NEVELÉSŰ IGÉNYŰ GYERMEKEK FOGADÁSÁNAK FELTÉTELRENDSZERE

A GYERMEKEKKEL FOGLALKOZÓ SZAKEMBEREKEL SZEMBEN TÁMASZTOTT

- Fogadja el a másságot, tanúsítson empátiás nevelői magatartást
- Vegye figyelembe a gyermek speciális szükségleteit, egyéni teherbíró képességét, fejlettségét, életkori sajátosságait
- Segítse a sajátos nevelési igényű gyermek elfogadtatását/beilleszkedését a csoportba
- Tájékoztassa a szülőt a gyermek aktuális fejlődéséről és a problémákról, segítse tanácsokkal a család otthoni nevelőmunkáját
- Gyarapítsa óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek gyógypedagógiai ismereteit, lássa el tanácsokkal a csoportban dolgozókat
- Tartsa tiszteletben a gyermek és a szülők emberi méltóságát, jogait
- A családközpontú gondoskodásnak a gyermek és a környezet szükségleteit figyelembe véve a szülőben a fejlesztő attitűdöt kell kialakítania

TÁRGYI FELTÉTELEK:

- Az intézmény akadály-mentesítése biztosított, a földszintes épület megfelelő. Jól felszerelt, tágas, világos csoportszobák

- Fejlesztő szoba-logopédiai szoba /egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez/
- Speciális eszközök a logopédus számára
- Speciális játék és mérőeszközök, tesztek a pszichopedagógus, a pszichológus számára
- Speciális tornaszerek, szenzo-motoros fejlesztéshez szükséges eszköztár
- Speciális eszközök a sajátos nevelési igényű gyermekek állapotához mérten az óvodai fejlesztéshez
- autisztikus gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet kialakítása megtörtént

AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD EGYÜTTMŰKÖDÉSE AZ SNI-S GYERMEKEK NEVELÉSE SORÁN

- a komplex gyógypedagógiai-pszichológiai-orvosi diagnózis korrekt, megérteti a szülővel, hogy ez nem csupán deficitleltár, hanem esélydiagnózis, a hatékony terápia előfeltétele;
- a vizsgálat és az arra épülő terápia a szülő kérésére, az óvodapedagógus javaslatára történik
- a szakember ismeri a szülők igényeit, a család életkörülményeit, lehetőségeit tudatosan segíti az otthoni tanulási helyzetek kiépítését
- partnerként kezeli a szülőt;
- segíti, hogy a szülők helyesen értelmezzék gyermekük viselkedését, reálisan ismerjék gyermekük aktuális állapotát, és hatékony fejlesztésének lehetőségeit, korlátait

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS MUNKÁJÁT SEGÍTŐ KAPCSOLATOK, EGYÜTTMŰKÖDÉS:

- a csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a gyógypedagógus folyamatos tapasztalatcseréje a gyermekek fejlődésével kapcsolatban.
- kapcsolattartás a gyermekorvossal és az óvoda védőnővel (csecsemőkortól a fejlődés jellemzői, a családlátogatáson tapasztaltak, egészségügyi problémák)
- logopédussal konzultáció (beszédfejlesztés, gyakorlás)
- nyelvi nevelés az idegen ajkú gyermekek számára
- kapcsolattartás az óvoda pszichológusával /magatartászavarok, iskolaérettségi vizsgálat)
- családdal szülőkkel folyamatos kontaktus,
- a családközpontú gondoskodásnak a gyermek és a környezet szükségleteit figyelembe véve a szülőben a fejlesztő attitűdöt kell kialakítania
- családgondozás: a család elfogadó, együttműködő attitűdjének segítése, családkonzultációval, veszteségfeldolgozás megsegítése– miért éppen velünk fordul elő?

A FEJLESZTŐ FOGLALKOZÁSOK

Lehetővé teszik az egyéni értelmi fejlődés közvetlen megfigyelését, ennek megfelelően a differenciált egyéni fejlesztést.

A SAJÁTOS FEJLESZTÉSI PROGRAM SZERVEZETI FORMÁJA ÉS IDŐKERETE

- egyéni és mikrocsoportos foglalkozások
- a fejlesztő foglalkozások időtartama a nevelési év éves munkatervében megfogalmazottak szerint történik
- Segítségadás otthoni fejlesztéshez

A DIFFERENCIÁLT EGYÉNI FEJLESZTÉS MÓDSZEREI

- az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítjuk mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz.
- sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, fejlődése, az együtt haladás lehetősége tekinthető.
- az óvodapedagógus egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,

- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.
- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására.

A BESZÉDFOGYATÉKOS/SÚLYOS, AKADÁLYOZOTT BESZÉDFEJLŐDÉSŰ GYERMEK

A beszéd fogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, centrális dyslalia, súlyos orrhangzóság stb.), illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik. Mindez az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében, a beszédszervek gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, a szegényes szóincsben, a beszédmozgásokról szerzett emlékképek felhasználásának hiányában, a grammatikai fejletlenségben, az utánzóképeség gyengeségében nyilvánul meg.

A fejlesztést az anyanyelvi nevelést középpontba állító, speciális terápiákat alkalmazó intenzív, komplex - az életkori sajátosságokat, a játékoság elvét szem előtt tartó - nevelési környezetben valósítjuk meg.

Az óvodai nevelésünk során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése, a speciális terápiák alkalmazása (diszlexia-prevenció, grafomotoros fejlesztés stb.) segít az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében.

AUTISTA, AUTISZTIKUS TŰNETEKET MUTATÓ GYERMEKEK FEJLESZTÉSÉHEZ ÁLTALÁNOS MÓDSZEREK:

- viselkedés-orientált stratégiák kombinálása a fejlődéstani és oktatási szempontokkal a gyermek egyéni készség- és deficitprofiljának megfelelően.
- Strukturált nevelési programok beépítése, különösen hangsúlyozva a vizuális típusú utasítások szerepét, mivel ezek biztosítják a környezeti állandóságot így korlátozva a konfúziót és a szorongást.
- A szociális-kommunikatív és játék-aktivitásokra való fókuszálás.
- A viselkedéskészlet és a készségek fejlesztése a problémás és nemkívánatos magatartásformák csökkentése céljából.
- A kényszerek és rituálék szorongás csökkentő szerepének megértése és ezek kezelésbe való beépítése motivációs és megerősítési forrásként.
- A gyermekorientált helyett családorientált megközelítés használata
- Túlzott idő- vagy anyagi áldozat nélkül tartósan teljesíthető kezelési stratégiák.

A FEJLESZTÉS LEGFONTOSABB TERÜLETEI:

- A nagymozgások kialakítása, korrigálása, az egyensúlyérzék fejlesztése;
- A manuális készség fejlesztése; vizuo-motoros koordináció fejlesztése;
- a beszédszervek ügyesítése, a beszéd indítása, javítása;
- a játéktevékenység fejlesztése;
- a speciális zenei nevelés alapjainak lerakása
- szociális, kommunikációs, speciális kognitív készségek fejlesztése.(autista, autisztikus)

A percepció fejlesztés, a kognitív funkciók, a mozgás stb. fejlesztésén túl különös hangsúlyt kap az önkiszolgálás fejlesztése; az iskolai életmódra való felkészítés, egyéni-, kiscsoportos-, csoportos

formában, játékosan, sok tapasztalatszerzést biztosítva; a módszeres, következetes, apró lépésekben történő fejlesztés, a „gyökerek” kiépítése.

A program foglalkozási körén túl lehetőséget kell teremteni a kiegészítő terápia igénybe vételére. Óvodánkban ez a speciális úszás foglalkozás.

Törekszik a programunk a családközpontú gondoskodás megvalósítására. A meleg, családi légkör őszinte, a gyermek ügyét szolgáló együttműködést biztosít minden gyermek és felnőtt számára.

FEJLESZTÉSI CÉLOK:

Az óvodai élet tudatos szervezésével, a mindennapos szakszerű csoportos és egyéni képességfejlesztő munkával, az érzelmi biztonság megteremtésével, a gyermekek tevékenység-szükségletének kielégítésével, a sokoldalú tapasztalatszerzést, a szociális tanulás feltételeit biztosítva kell elérni, hogy az óvodások:

- érezzék magukat biztonságban a szeretetteljes légkörű közösségben;
- testi-, szociális-, értelmi képességeik egyaránt fejlődjenek;
- tudjanak utánozni;
- tudjanak egymás mellett – és egymással tevékenykedni, a felnőtt irányítását elfogadni;
- használják adekvátan a játékeszközöket, a játékban legyenek kitartóak, vigyázzanak játékaikra, ismerjék azok helyét;
- értsek az egyszerű, - alkalmanként gesztussal kísért – verbális utasításokat, azokat hajtsák végre;
- fejlettségi szintjüknek megfelelően tudjanak kommunikálni;
- kívánságaikat, kérésüket, szükségleteiket tudják közölni, használjanak nonverbális jelzéseket is;
- sokrétű tapasztalatokat szerezzenek a közvetlen környezetükről, tudjanak abban tájékozódni, ismerjék meg a környezet tárgyát, azok tulajdonságait;
- tudjanak rövid ideig feladathelyzetben maradni, figyelmüket egy adott tevékenységre irányítani;
- alakuljon ki önállóságuk az elemi tisztálkodás, öltözés-vetkőzés, étkezés, WC-használat terén. Ha kell, kérjenek és fogadjanak el segítséget.
- Mozgásuk legyen viszonylag összerendezett, harmonikus, igényeljék a rendszeres mozgást, tevékenyen vegyenek részt a mozgásos játékokban;
- Tudjanak különböző anyagokkal ügyesen manipulálni, alakuljon ki az ábrázolás igénye bennük;
- Szívesen hallgassanak rövid verset, mesét. Tudjanak életkoruknak, fejlettségi szintjüknek megfelelő dalokat, verseket, mondókákat;
- Ismerjék az alapvető viselkedési szokásokat, tudjanak kérni, köszönni, kívánni, stb. Tudjanak elemi szabályokhoz alkalmazkodni;

A FEJLESZTÉS TARTALMA:

SZOCIABILITÁS ÖNKISZOLGÁLÁS FEJLESZTÉSE

Közösségbe való beilleszkedés, elemi szabályok betartására való ösztönzés, étkezési, öltözködési, tisztálkodási szokások megtanítása, személyes példamutatással a játékeszközök helyes használatának megtanítása.

A szokás valamilyen művelet többszöri ismétlésének eredménye egy adott helyzetben. Ennek kialakulásához meghatározott számú gyakorlásra, ismétlésre van szükség, hogy a cselekvés vagy a viselkedésforma szokássá váljon. A gyermek sérülésének, életkorának megfelelő élethelyzeteket kell teremteni, a kialakult feltételes reflexeket meg kell erősíteni.

Szükséges, hogy a már kialakult szokásokat mindig, minden körülmények között azonos módon várják el a gyermektől!

Figyelni kell a fokozatosságra, egymásutániségra, fontossági sorrendre.

Az óvodás gyermek számára nagy jelentősége van az utánzásnak, modellkövetésnek!

Ezt a velük foglalkozó óvodapedagógusoknak, gyógypedagógusoknak sosem szabad figyelmen kívül hagyni, - alapfeltétel a pozitív példa!

Fontos a jól megválasztott napirend, a szeretetteljes követelés, az értelmes rend, rendszer segíti a szokások kialakulását.

A gyermek a pedagógusban, ill. a vele kapcsolatban levő felnőttekben érzelmi támaszt keresnek. Szavaikat, azok tartalmát, egész magatartásukat, annak minden összetevőjét úgy kell szabályozni, hogy érzelmeken alapuló, bensőséges, szeretetteljes, személyes kapcsolat alakulhasson ki.

2. MOZGÁSFEJLESZTÉS

Alapmozgások kialakítása, korrigálása, a koordinációs zavarok, a mozgásos ügyetlenség csökkentése, a testi-lelki harmónia, a jó pszicho-motoros állapot elősegítése, testséma, téri orientáció fejlesztése, a két test-fél mozgásának összerendezése...

A mozgás fejlődése az érés és tanulás egységében valósul meg.

Mozgásmintákból épülnek fel a motoros készségek, a sok-sok gyakorlással, ismétléssel lesznek pontosak és célszerűek.

A mozgás a gyermek természetes reakciója, természetes aktivitása. Benne komoly motivációs erő rejlik, amely könnyebbé teszi az ismeretek átélését.

A saját testből, illetve a külvilágból származó ingerek felvétele direkt kontaktus útján (tapintás, szaglás, ízlelés, egyensúlyérzékelés, proprioceptív ingerfelvétel) illetve indirekt módon (látás, hallás) történik.

A mozgás szervezi meg a szenzoros impulzus mintákat, egyben örömforrás, amely a test működését kíséri, biztosítja a gyerek motiváltságát. A gyermek számára nyújtott ingerekre egyre magasabban szervezett viselkedéssel válaszol, a taktilis, vestibuláris rendszere normalizálódik, mozgása koordinált lesz.

Fontos, hogy a környezet készítse a gyermeket a motoros válaszadásra, miközben biztonságot is hordoz. A gyermek saját aktivitásán át jusson újabb és újabb tapasztalatokhoz, amelyek az érzékszervi és mozgásos tanulás további fejlődését szolgálják.

A mozgásfejlesztés hatalmas nyelvi anyagot is mozgásba hoz, az átélt mozgás, és annak megfogalmazása erős késztetést jelent a történések kifejezésére.

Az óvodáskorú gyermekre a cselekvésbe ágyazott gondolkodás jellemző, tehát a mozgásos tanulásnak – amelyhez az érés is természetesen hozzájárul – óriási a jelentősége.

KOMMUNIKÁCIÓ – ANYANYELVI NEVELÉS

Kettős feladata: a beszédmegértés fejlesztése, az aktív beszéd indítása, fejlesztése, illetve speciális megközelítési móddal, kis lépésekkel, minden érzékszerv egyidejű bevonásával a szűkebb környezet megismertetése. Egyszerű mesék, versek, mondókák megtanítása.

Az értelmi képességükben sérült gyermekek speciális beszédfejlesztését az teszi szükségessé, hogy beszédük minőségileg és mennyiségileg is eltér ép társaikétól. Később indul, lassabb ütemben fejlődik, s a szókincs, a mondatalkotás, ill. az artikuláció területén egyaránt sajátosságokkal bír. Nevelésüknek és oktatásuknak általánosan elterjedt, komplex módszere, amely a fejlesztésnek, gyakorlásnak és beillesztésnek többféle lehetőségével dolgozik, számol azzal, hogy az egyes funkciók terén sajátos és fokozott elmaradások vannak.

Számol mindenekelőtt az érzékszervi – mozgásos koordináció sajátos és fokozott zavarával, az érzelmi éretlenséggel és az indítékszegénységgel.

A beszéd rendellenesség együtt járja az értelmi sérülésnek és egyben súlyosbítja is azt.

A kommunikációba való tudatos beillesztéssel és a kommunikációs képességre való ráneveléssel érhetőek el a célok.

A kommunikáció fejlesztésénél figyelembe kell venni mindazokat a nonverbális ismerethordozókat, amelyek kapcsolatrendszerben szerepet játszanak. Ilyen vizuális elemek pl. a mimika, tekintetváltás, gesztusok, taktilis elemek pl. érintés, simogatás, auditív elemek pl. a hang intenzitása, ritmusa, hanglejtés.

Rá kell nevelni őket a környezetből jövő jelzések iránti érzékenységre, azok felismerésére és a megfelelő válaszadásra.

Az értelmi képességekben sérült gyermekek nem csak azért maradnak el a fejlődésben, mert a központi idegrendszer sérült, hanem azért is, mert beszéd útján lényegesen kevesebb tanulási, fejlődési impulzushoz jutnak, mint ép társaik.

Minél kevesebbet beszél egy gyermek, annál kevesebb impulzus éri az emberek és dolgok felől. Nem tudja feldolgozni a környezet jelzéseit, elsivárosodik, nincs ami motiválja a kommunikáció fejlődését.

A beszédfejlődés szoros összefüggésben van a mozgásfejlődéssel. A kezdetben mozgásfejlődésre fordított energiák a motorika megszilárdulása után felszabadulnak és a beszédfejlődés irányába hatnak.

A beszédfejlődés jelen van a gyermek egésznapos tevékenységében, tehát nem tekinthető egyetlen foglalkozás megvalósítandó feladatának.

A verbális fejlesztés nemcsak célként, hanem eszközként is megjelenik a megismerési folyamatban. Ezért a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő óvodában szorosan összekapcsolódva, egymást kiegészítve, egy foglalkozáson belül szerepel a beszédfejlesztés és a környezetismeret, vagyis az anyanyelvi fejlesztés.

Speciális feladatok:

- Az érdeklődés felkeltése
- A kérdés, kijelentés rövid, egyszerű megfogalmazása
- Nonverbális elemek támogató alkalmazása
- A beszédmegértés fejlesztése
- Az otthonról hozott közlési formákra támaszkodás
- Az ismeretek tevékenységbe ágyazott nyújtása
- A környezet megismerése érdekében a kognitív funkciók célzott fejlesztése az észlelés (látás, hallás, tapintás, szaglás, ízlelés), a figyelem, a megfigyelőképesség, az emlékezet, a gondolkodás fejlesztése
- A figyelem tartósságának, terjedelmének, akaratlagosságának növelése
- A gondolkodás és a nyelv fejlesztésének összekapcsolása

A beszédfejlesztés egyéni és kiscsoportos formában zajlik.

A beszédfejlesztés bizonyos elemeit csak egyéni foglalkozás keretében lehet jól begyakorolni, ebben a munkában elengedhetetlen a logopédus aktív közreműködése.

Tudnunk kell, hogy az aktív beszéd elsajátításának alapja a nonverbális és verbális kommunikáció elemeinek egymásra épülése, ezek tudatos fejlesztése, a kommunikációs igény felkeltése.

Vannak gyermekek, akik egyáltalán nem figyelnek a beszédre, nehezen értelmezik a közléseket, nemegyszer saját nevükre sem figyelnek fel.

Mindezekért a beszédfejlesztő munka igen fontos lépése a kommunikációs igény felkeltése, a hallásfigyelem fejlesztése, amit a következők segítenek:

- A gyermek aktivizálása, motiválása ritmus, dal segítségével
- Állathangok, állatmozgások utánzása, az akusztikus figyelem felkeltése
- Hosszú-rövid, gyors-lassú, magas-mély hangok megkülönböztetése
- Felszólítások, felkiáltások, élénk gesztussal, mimikával való kísérése
- A beszédszervek ügyesítése tornáztatással, játékos gyakorlatokkal(a beszédszervek passzív tornáztatása, ajak, - nyelv, - fúvó, - légző gyakorlatok)
- A beszéd indítása, a passzív és aktív szókinccs bővítése, játékos formában ismerkedés a tárgyakkal, ezek beépítése a szókinccsbe
- A tárgyak mellett a képek megnevezése, a mondatalkotás segítése

A VIZUOMOTOROS KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

A finommotorika fejlesztését, a kéz ügyesítését, a gyermek ábrázoló képességét fejlesztő foglalkozás.

A vizuális és taktilis észlelés, a testséma fejlesztése, a szem-kéz koordináció, alakállandóság, alakhátter felismerő képesség fejlesztése, a téri tájékozódás fejlesztése, a helyes ceruzafogás megtanítása, az ábrázoló kedv felkeltése, technikák, eszközök megismertetése.

Célja:

- Kéz és ujjak ügyesítése, mozgékonyáguk fokozása
- A kéz izomerejének szabályozása
- A célirányos kézmozgások kialakítása
- A szem-kéz koordinációjának kialakítása
- Az ujjak tapintásérzetének fokozása
- A csukló, az ujjak laza mozgatása
- A látás-tapintás-mozgásérzet együttes szabályozása
- A dominancia kialakításának segítése
- A testséma fejlesztése
- Az ábrázoló kedv felkeltése
- Az ábrázolás eszközeinek, a különböző technikáknak megismertetése
- A helyes ceruzafogás kialakítása
- A figyelem, az emlékezet, az ügyesség fejlesztése
- A téri tájékozódás fejlesztése
- Az analízáló-szintetizáló készség kialakítása
- Egyszerű ok-okozati összefüggések felismertetése
- A beszédkészség fejlesztése
- Alapszínek és egyszerű formák megismertetése

A nagymozgások és a finommotorika fejlődése egymással szoros összefüggésben van.

A mozgásos tanulás közben vizuális, akusztikus, kinesztetikus, taktilis ingerek fejlesztik a percepciót, hatnak a kognitív funkciókra és a beszédre, segítik a manipulációt.

A vizuális percepció által alakul a látás, tapintás, mozgásérzet együttes szabályozása.

A különböző fejlesztőjátékokkal végzett manipuláció ügyesíti a gyermek finommotorikáját, de igazi alkotókedvüket a festéssel, nyomdázással, gyurmázással, tépéssel, rajzolással élhetik ki. E tevékenység során sikerélményhez jutnak, produktumok keletkeznek, ha a gyermek látja alkotásának eredményét.

A motoros készségek és a percepció fejlettsége alapvető szerepet játszanak a kognitív képességek kialakulásában.

A mozgásszerveződés különböző zavarai gyakran társulnak az észlelés különböző tartományának zavarával.

A vizuális észlelés képessége erősen befolyásolja a gyermek érzelmi stabilitását.

A kognitív funkciók sérülése, a pontatlan megfigyelés, a célirányos mozgások kivitelezésének nehézségei, a hibás vizuális emlékezet, a kialakulatlan dominancia, a tartós figyelem, a feladattartás gyengesége, szétszórtságuk, nyugtalan magatartásuk nehezíti az ismeretszerzést. A finommozgást igénylő feladatokat erőtlen, pontatlan mozgáskoordinációval oldják meg.

E foglalkozás kettős feladatot lát el: alkalmassá teszi a gyermeket egyre pontosabb célzott manipulálásra, - az érzékelés-észlelés-tapintás az ujjak ügyesítésével; másrészt az ábrázoló kedvet igyekszik felkelteni, támogatja a gyermek önkifejezését.

Feladatok:

Olyan tanulási helyzetet kell létrehozni, ahol az ingerek sokoldalú felvétele, szelekciója biztosított. Fejlesztő játékok, eszközök kiválasztásánál törekedni kell a pontos megfigyelésre, megtanítani a tárgyak fixálását.

Megismerik a különböző eszközök fogását, elengedését, osztályozását színek, formák, nagyság, súly alapján. Megtanulják a tárgyakat megkülönböztetni tapintással, ismerkednek a pontos illesztéssel.

Azonos tárgyakat csoportosítanak, különbségeket vesznek észre. Párosítanak, ritmikus sort alkotnak, felismerik a hiányt, megtanulnak pontosan célozni. Az alakállandóság fejlesztését segítik a tapintásos gyakorlatok, az azonos tárgyak válogatása, az egyszerű mértani formák osztályozása, puzzle játékok, mozaik elemek összeillesztése.

Ujjtornával ügyesítik a kéz ujjait, és az önkiszolgálási feladatok végrehajtása, az egyszerű munkatevékenységek is alkalmat adnak a gyakorlásra.

Mindezek a tevékenységek, játékok, a játékra nevelés foglalkozáson, az egyéni fejlesztésnél, természetesen más formában megjelennek.

A szem-kéz koordináció, az alak-háttér differenciáló képesség, az alak-konstancia, a testséma fejlesztés, az ujjak és kéz ügyesítése mellett a gyermek ábrázoló képességét is fejlesztik.

JÁTÉKRA NEVELÉS

Az adekvát játékhasználat elsajátíttatása, a gyakorló, a konstruáló, és elemi szerepjátékok megismertetése. Az egymás melletti és együttes játék megvalósítása énekes-verses népi játékok játéka.

A játéktevékenységben tükröződik a gyermeket körülvevő környezet, cselekedeteiben ismert szituációkat utánoz. Kellemes élményei újra és újra megjelennek a játékban, de sérelmei is feloldást nyerhetnek.

A viselkedési szabályok, a társakkal, a felnőttekkel való kapcsolat csiszolására is tág teret nyújt a játék.

Az óvoda a percepció és a gondolkodás összeszerveződésének szenzitív időszaka.

A játék alkalmas arra, hogy egyé szervezze az értelmi, érzelmi, és társas folyamatokat. Elválaszthatatlan a fejlődés egészétől az érzelmi, értelmi, szociális fejlődés tehát.

A játék nem csupán szabadidős tevékenységet jelent, hanem jelen van minden célzott foglalkozáson is, a játék ismeretszerző funkcióval is bír, nélkülözhetetlen a beszédfejlesztésnél, a mozgásnevelésnél, a finommotorika fejlesztésénél.

A játékra nevelés együttjátszást, együttes cselekedtetést jelent, ahol a gyógypedagógus szerepe fokozatosan csökken, helyét a kezdeményezés majd az egyre önállóbb játék veszi át.

A foglalkozás akkor tölti be szerepét, ha a gyermek játéktevékenységében egyre több lesz az olyan elem, amely önálló elgondolásból, a tanult formák alkalmazásából születik.

Játék közben lehetőség nyílik a gyermek mozgásigényének kielésére éppúgy, mint a különböző eszközök, anyagok megismerésére. Észrevétlenül szerez tapasztalatot a távolságról, közelségről, magasságról, mélységről, megismeri, hogy a tárgyaknak van kiterjedése, nagysága, formája, súlya, puhasága, keménysége, esetleg hangja.

Alkalmat ad arra, hogy a veszélyérzettel nem mindig rendelkező gyermek megtanulja, hogy vannak balesetveszélyes helyzetek, megismerje lehetősége korlátait, ugyanakkor saját magáról is ismeretek birtokába jut.

ZENEI NEVELÉS ALAPJAI

Egyszerű ritmusos versek, mondókák segítségével a ritmus, a zenei hallás fejlesztése.

A zene megnyugtató, elringató, figyelemfelkeltő, motiváló szereppel bír. Az a gyermek, aki a születése pillanatától élvezzi az édesanya megnyugtató beszédét, halk, énekét, aki megtapasztalja a csend jelentőségét, - és nem állandóan szóló rádió, TV háttérzaja mellett él, - igényli a zenét, ill. később maga is szívesen énekel.

Ezért fontos, hogy tudatosan építse ki a felnőtt közösség azt a légkört, ahol a zenének is szerepe van.

A beszéd és a zene szoros kapcsolatban van. A beszéd tempója, a ritmus, a hanglejtés, a hanghordozás, a hangmagasság más-más jelzéssel bír a gyermek számára. Érzelmi hatása különös jelentőséggel bír. A felnőtt minden olyan alkalommal énekelhet, amikor a gyermekek jó közérzettel tevékenykednek, szabadon játszanak. Használhatja motiválásként a gyermek megnyugtatóására, akár jutalmazhat is vele.

Az értelmi fogyatékos gyermekek életében a höcölő- lovagoltató énekek, mondókák fordulnak elő gyakran. Ezeknél a dal, mondóka lüktetését mindig mozgás kíséri.

Ezeknél a játékos együttléteknél a testi kapcsolat is fontos.

Bár az óvodai nevelésben a Kodály – módszernek megfelelő egyszerű, kis hangterjedelmű dalokat alkalmazzák elsősorban, azonban a sajátos nevelési igényű gyermekeknél, ha az utánzásra készítetés a cél, alkalmazhatóak a jól mutogatható, bonyolultabb dalok is. Itt a cél nem a pontos intonáció, hanem a mozgás utánzása.

A beszédfejlesztésnél is fontosak a mondókák, énekek. Sokszor ezek jelentik a gyermekek első, önálló szavait is.

A ritmusfejlesztés során az egyenletes lüktetésen túl érzékeltetik a gyors-lassú ritmus, a magas-mély hangokat.

Az ULWILA zenei módszer – mint kiegészítő eljárás – előkészíti a színek ismeretén alapuló egyszerű hangszeres zenei nevelést.

Az óvodások szívesen énekelnek, sok mondókát ismernek, képesek a dallam alapján felismerni kedvenc dalaikat, szívesen részt vesznek mozgásos, énekes játékokban.

Feltétlenül indokolt a zenei nevelésre nagyobb hangsúlyt fektetni harmonikus személyiségfejlődésük, életük teljesebbé tétele érdekében.

ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Ismerjék fel a tanult énekeket
- Szívesen vegyenek részt dalos játékokban
- Szívesen énekeljenek
- Tudjanak egyenletes lüktetéssel kísérni egyszerűbb dalokat, dobbal
- Ismerjék a hangszereket

A FEJLESZTÉS FORMÁI KÖZÜL RÉSZLETESEN:

Egyéni fejlesztés

Az adott gyermek fejlettségi szintjének megfelelő képességfejlesztés.

A lassabban haladó és a csoport átlagánál jobb képességű gyermekek egyénre szabott terápiáját is jelenti, melyet a fejlesztőpedagógusok dolgoznak ki az óvodapedagógusokkal együtt.

A gyermek speciális nevelési szükségletéhez, a képesség-struktúra egyenetlenségéhez igazodó, sérülésspecifikus fejlesztés.

Formája: individuális képességfejlesztés

Ideje: naponta

Időtartama: 5-15 perc, a gyermek állapotától,
Az adott tevékenységtől függően

Célja:

- Hatásfokozó, erősítő, támogató, kiegyenlítő – esetleg tehetséggondozó tevékenység a tanulási munkatevékenység ill. a közösségi élet nehézségeinek leküzdése érdekében;
- Esetleges társuló sérülésekből adódó problémák kiküszöbölése;
- Taktilis, kineztikus, vizuális, auditív ingerléssel, a játékok, eszközök felhívó jellegét kihasználva növelni az együttműködő készséget, a kitartást, a feladattartást, fejleszteni a modális, intermodális, szeriális észlelést;
- A figyelem, az emlékezet fejlesztése a nyelvi zavarok kiküszöbölése, a beszédszervek ügyesítése, a beszédindítás;
- A formaészlelés alak-háttér differenciáló képesség, a látási-hallási diszkriminációs készség fejlesztése;
- A finommotoros készség, a formakivitelező készség fejlesztése;
- A megfigyelőkészség fokozása;

- A kognitív funkciók közül a válogatás, a csoportosítás, rendezés, (nagyság, szín, forma szerint, analógiák, a rész-egész viszony észrevétele. Az analizáló- szintetizáló készség, a szerialitás fejlesztése;

A MOZGÁSFEJLESZTÉSRE IRÁNYULÓ GYAKORLATOK

- a testkép, a testfogalom, testséma fejlesztése;
- a vestibuláris rendszer fejlesztése, statikus ill. dinamikus egyensúlyt fejlesztő gyakorlatok (kitémasztás erősítése);
- a két testfél mozgásának összerendezése, posztúra utánzás, téri tájékozódás fejlesztése;
- a mozgás-és beszéd (ritmus) összekapcsolása,
- bizalomerősítés;

A BESZÉDINDÍTÁST SEGÍTŐ GYAKORLATOK

- a beszédre való figyelés fejlesztése;
- a beszédszervek ügyesítése;
- aktív szókinccs bővítése;
- a verbális és nonverbális jelzések megtanítása;
- a grammatikai rendszer kiépítése;
- a szerialitás gyakorlása, analógiák alkalmazása;
- beszédmegértés segítése;
- színek egyeztetése, megnevezése, osztályozás, válogatás, csoportosítás, fő fogalom alá rendezés, jelzők megismertetése;
- ritmikus sorok kialakítása;

A MEGISMERŐ TEVÉKENYSÉG FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ GYAKORLATOK

- az érzékelést, észlelést fejlesztő gyakorlatok (modális, intermodális, szeriális észlelés fejlesztése);
- a figyelem, megfigyelőképesség fejlesztése, a figyelem tartósságának fokozása, a lényeges-lényegtelen megkülönböztetése, késleltetett figyelem kialakítása;
- az emlékezet fejlesztése, a felidézés segítése az azonosság-különbség felismerése, összehasonlítás;
- a rész-egész viszony érzékeltetése;
- hiány felismerése, változás észrevétele;
- analizáló – szintetizáló készség fejlesztése;
- fő fogalom alá rendelés;
- analógiás gondolkodás fejlesztése;
- a szerialitás fejlesztése;

A VIZUOMOTOROS KOORDINÁCIÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ GYAKORLATOK

- ujjak ügyesítése;
- kézügyességet fejlesztő gyakorlatok;
- fixációs gyakorlatok;
- a szem-kéz koordináció fejlesztése;
- a szenzomotoros koordináció fejlesztése;
- az ábrázoló készség fejlesztése, helyes ceruzafogás, kellő nyomaték kialakítása, a rajzkészség fejlesztése;
- a téri orientáció, alak-háttér differenciáló készség fejlesztése;

KIEGÉSZÍTŐ TERÁPIÁK LEHETNEK MÉG

például:

- FROSTIG terápia

- Logopédiai kezelés
- Mozgásterápia
- Speciális úszás-oktatás
- ULWILA zenei tanítási módszer (+ Néptánc)
- DSGM terápia
- Pszichoterápia

Ezek a terápiák speciális képzettséget igényelnek, és az adott közösség igénye, lehetősége szabja meg az alkalmazást.

E terápiák közül feltétlenül szükséges a logopédiai foglalkozás, ill. a mozgásterápia – gyógytorna.

Ezen kívül fontos és hasznos lehet a mindennapos nevelést kiegészítő:

FROSTIG terápia

Dr. Marianne Frostig amerikai gyógypedagógus – pszichológus „Frostig Fejlődéstudomány és Terápiás Program” címen ismert program a szenzoros és motoros funkciók összefüggését, az észlelés és mozgás pszichikus funkciók fejlődésében betöltött szerepét hangsúlyozza.

Speciális úszás

E foglalkozás során nem feltétlenül a különböző úszásnemek elsajátítása történik, hanem elsősorban vízhez-szoktatás, vízben történő mozgás, játék, az úszás előkészítése.

A vízben való tartózkodás megnyugtató, örömteli helyzet, melyben könnyebben elsajátítják a különböző mozgásformákat, az elért eredmények sikerélményhez juttatják őket.

Megtanulnak a vízben félelem nélkül mozogni, a víz alá merülni, siklani, az ügyesebbek úszni.

ULWILA zenei tanítási módszer

Ez a módszer egyes sajátos nevelést igénylő gyermekek és fiatalok számára - Heinrich Ulrich német gyógypedagógus által kidolgozott, Magyarországon Vető Anna adaptálta – kidolgozott zenei módszer.

Célja a gyermekek ritmusérzékének, zenei hallásának fokozásán túl a színek és egyszerű speciális hangszerek alkalmazásával hangszeres zenei nevelés, a zenekari együttzenélés érdekében.

Az óvodáskorú gyermekek ennek alapjaival ismerkednek.

Óvodánkban ezt néptánc-foglalkozással egészítettük ki, amely összekapcsolódik a zenei nevelés mellett a mozgásfejlesztéssel is.

DSGM terápia

Dévényi Anna –féle speciális terápia, amely egy sajátos manuális technika – masszírozás. Az eljárás képes a kontraktúras izomzatot, inakat, kötőszövetet fellazítani, és a rendellenes helyzetbe rögzült izmokat normál helyzetük felé szoktatni. A spasztikus állapotokat szintén jó irányba tudja befolyásolni. A kezeléssel a kontraktúrák megelőzhetőek.

Alkalmazása heti kétszer 30 perc, ill. a gyermek állapotától függően esetleg gyakrabban.

30.A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK INTEGRÁCIÓJA

Célunk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek léte, nevelése és fejlesztése illeszkedjen az óvodai nevelésünk egészébe.

Mivel minden gyerek más, ezért szemléletünk alapja a differenciálás a

kiemelt figyelmet igénylő gyermek

a)

különleges bánásmódot igénylő gyermek

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- kiemelten tehetséges gyermek
- sajátos nevelési igényű gyermek

b)

a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

estében.

Programunk felfogása szerint:

- minden kisgyerek fejleszhető.
- gyermek meglévő képességeiből indulunk ki

A gyerekek fejlődésének nyomon követésekor megismerjük pillanatnyi fejlettségi állapotukat annak érdekében, hogy tovább lehessen fejleszteni őket. A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek is különbözőek, egyediek, ezért speciális nevelési megközelítést, egyéni bánásmódot igényelnek ugyanúgy, mint bárki más.

A pedagógusaink értő figyelemmel fordulnak feléjük. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknek, önmaguknak is kell cselekedniük önmagukért. Minden gyereknek joga van, életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő szinten, tisztában lenni saját állapotával, jogaival és lehetőségeivel.

A gyerekek képességstruktúrájuk bizonyos területén, egy bizonyos szinten állnak, de lehet, hogy egy másik területen már más szintű fejlettséget mutatnak. A szintek belső tartalmát állandónak tekintjük, de a szintek és a gyerekek egymáshoz rendelését nem.

Nevelési programunkban a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése több irányban történik:

- A tevékenységorientált fejlesztés, gazdagító programok által (pl. zene-ovi, néptánc, vizuális nevelés, néphagyomány-ápolás)
- A gyermekek spontaneitásából kiinduló fejlesztés.
- A feladatorientált fejlesztés során az óvodapedagógus kompetenciájánál fogva a differenciálási szintekre és a képességfajtákra vonatkozó ajánlásokat variálja az adott kisgyerek fejlettségi szintjéhez, állapotához igazítva, figyelembe véve a segítő szakkompetencia (pszichológus, logopédus) útmutatásait.
- Az óvodapedagógus a gyermeki személyiség minél több szféráját próbálja bevonni a fejlesztésbe, oly módon, hogy a feladatot és a személyes élményt egy szituációba integrálja.

31.AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ÉS A DAJKA EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Az óvodában a nevelés eredményességéhez a dajka, munkája is hozzátartozik. Célunk az óvodapedagógus és a nevelőmunkát közvetlenül segítő munkakör összehangolása a pedagógiai munka hatékonysága érdekében és a dajkák nevelőpartneri rangra emelése.

Programunkban konkrétan körülhatároljuk azokat a feladatokat, amelyeknél számíthatunk, a segítségükre egyértelművé tesszük a számukra, hogy mely pedagógiai kérdésekben van véleményezési, mely pedagógiai kérdésekben van döntési jogkörük.

A DAJKA KOMPETENS SZEREPKÖRI FELADATAI

- Az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése.
- A gyermekekről kapott információk felettese felé való továbbítása.
- A megszerzett ismeret és tudásanyag gyakorlati munkájába való beépítése.
- Saját elfogadó, befogadó attitűdjének kiépítése.
- Lelki egészségének védelme.
- Az óvodapedagógus útmutatása alapján alkalmazza az egyéni bánásmód elvét és a differenciált módszereket.
- Segítse a gyermekek tevékenységét, támogassa az önállóságukat.
- Váljék igényűkké a rendszeres, folyamatos továbbképzésen való részvétel.

- A továbbképzéseik anyagát alapvető mentálhigiénés ismeretekkel, önismereti, személyiségfejlesztő elemekkel bővítjük.

A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEK NEVELÉSE

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

Feladatok:

- Bizonyos funkciók tartós stagnálása esetén visszatérni a gyermeknek arra a fejlettségi szintjére, ahol még biztonságosan mozog, és fokozatosan terhelve, nehezítve a feladatokat el kell juttatni őt a következő szintre.
- A lemaradások természetes módon történő fejlesztése sok mozgással, játéktevékenységgel.
- Idő és lehetőség biztosítása a hiányosan elsajátított vagy gyakorlásra szoruló ismeretek más területen való elmélyítésére, korrigálására.

KIEMELTEN TEHETSÉGES GYERMEKEK NEVELÉSE

A tehetség korai jelei:

Vannak gyerekek, akiknél már igen fiatal korban feltűnik, hogy adottságai valamilyen területen az átlagosnál lényegesen jobbak, és ehhez sokszor a kíváncsiságnak és az akaratnak szokatlan erőssége társul. Éppen ezért óvodás korban érdemes beszélni a tehetség, azaz „a tehetség ígéret” felfedezéséről, a személyiség optimális fejlesztéséről. Fontos kérdés, hogy adottságaival később hogyan tud élni a gyerek, hiszen az adottság csak egy lehetőség, amely áldássá válhat a belső erők és a környezet hatásai által. Nem szabad ugyanis a tehetség kialakulásánál figyelmen kívül hagyni, hogy az adottságok csakis a pozitív, a gyerekeknek megfelelő környezeti hatások által fejlődnek képességekké, esetleg tehetséggé.

Kiemelkedő szerepe van tehát:

- a családnak,
- az óvodának,
- a társaknak.

A tehetséget gyakran – tévesen – kizárólag a kiemelkedő képességűekkel azonosították. A képességek azonban bármely fontos is csak egyik összetevőjét alkotják.

Ezek az összetevők, amelyek állandó kölcsönhatásban vannak, a következők:

- Átlagon felüli képességek (általános és speciális).
- Kreativitás (eredetiség, rugalmasság).
- Feladatkötelezettség (kíváncsiság, érdeklődés, szorgalom, kitartás).

Tehetségre utaló jegyek az óvoda gyakorlatában:

Az óvoda a maga kiegyensúlyozott légkörével, változatos, kötetlen lehetőségeivel akarva akaratlanul felszínre hozza a többet teljesítő gyerek adottságait, képességeit.

Az óvodánkban a gazdagító tevékenység az alábbi területeken zajlik:

- anyanyelvi nevelés
- drámajáték – színjátszó kör

Fontos szem előtt tartanunk, hogy az óvodás életkorban nem a tehetség diagnosztizálására kell törekednünk, hanem a lehetőségeket kell észrevennünk. Nem mérésekkel kell a gyerekek adottságait feltérképezni, hanem a hétköznapok során gyakorlattá vált megfigyeléseket kell a tehetség lehetséges jegyeinek szempontjából rendezni. Amit tapasztalunk nem biztos, hogy többlet képesség. Lehet, hogy csak a gyermek gondolkodásának fejlődési üteme gyorsabb.

Az óvodapedagógusi feladatok, a tehetség felismerésekor

- Továbbra is bátorító felnőttként viselkedik, beszélget a szülővel, tanáccsal, ötlettel látja el, biztatja, meggyőzi.
- Lehetőséget ad a gyermeknek a tehetsége gyakorlására, fejleszti a gyermeket.
- Tájékoztatja a következő intézményt a gyermekkel kapcsolatos felfedezéséről.

32.A PROGRAM TERVEZÉSE

A programunkhoz kapcsolódó szakmai dokumentumok:

1. A vezető éves pedagógiai munkaterve, mely összefűzi az egyes csoportok éves pedagógiai munkáját.
2. Az óvodai program éves tervezése, az óvodapedagógusok által vezetett hivatalos csoportnaplóban történik.
3. Tervezés 1 évre: tevékenységek tartalmához szükséges anyagot tartalmazza.
4. Tervezés negyed évre: játék, munka, közösségi élet.
5. Tervezés öt napos ciklusokban: Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.
6. Programunk fontos eleme, jogszabály szerint, az óvoda gyermekek fejlődésének folyamatosan nyomon követése, az egyéni „személyiség lapok” vezetése. Indokolt esetben kezdeményezzük, a szülőnél a szakszolgálat igénybevételét. Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét szükség szerint, de legalább félévenként - rögzíti. Feljegyezzük a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat és félévente fejlesztési tervet készítünk.
7. Óvoda pedagógiai programját vegyes életkor szerint szervezett óvodai csoportokban valósítjuk meg.
8. Az 5.-6-7. életévüket betöltött gyermekek esetében DIFER mérést végzünk

A csoportnapló tartalma

Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét.

Az óvodai csoportnapló tartalmazza

- a) a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- b) a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négyéves, a négy-ötéves, az öt-hatéves a hat-hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- c) a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- d) a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- e) a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,
- f) nevelési éven belüli időszakonként
 - fa) a nevelési feladatokat,
 - fb) a szervezési feladatokat,
 - fc) a tervezett programokat és azok időpontjait,
 - fd) a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit,
 - fe) az értékeléseket,
- g) a hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt,
- h) a feljegyzést a csoport életéről.

33.A KÖRNYEZETI NEVELÉS ELVEI

Az óvodánk szellemiségében a környezeti nevelés alapján működik.

1. A helyi pedagógiai programunk a környezeti nevelést kiemelten „kezeli”, erre építve a fejlődést elősegítő tevékenységeket tartalmaz a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséggel.
2. A nevelési célok és feladatok megfogalmazásában a természet- és környezetvédelmi feladatokat kiemelten kezeljük a helyi adottságok alapján (pl. fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme stb.).
3. Az óvodai nevelőmunkánk tervezésében és a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői.
4. A nevelőmunka hatékonysága érdekében a nevelési eljárások során a mit, mivel, mikor, hogyan és kivel kérdésekre épített fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (pl. az igényeknek megfelelően megvalósul a képességek fejlesztése, eszközhasználat megtanulása, ismeretszerzés és alkalmazás modern módszereinek használata, kirándulások stb.).
5. A gyerekek nevelése az egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján a cselekvő, felfedező tevékenység-szervezés módszerével zajlik.
6. Az óvodapedagógus alkalmazott módszerei segítik a tanulási környezet megteremtését, a tanulás tanulásának megvalósítását (játék, szenzitív módszerek, életközösségek terepi tapasztaltatása, felfedezés, élménypedagógia, projekt módszer alkalmazása, kooperatív tanulás, erdei óvoda stb.)
7. Az óvodában a gyermekek életkorának megfelelő hagyományok ápolása, gazdagítása a szülők bevonásával, a családdal való közvetlen kapcsolatban zajlik.
8. Óvodánk kapcsolódik a települési, a tágabb környezeti színterek zöld jeles napi hagyományaihoz. (természet-ünnepek, egészségi jeles napok, madar-fák napja, a víz világnapja).
9. Az óvodánk dolgozói szem előtt tartják a fenntarthatóság tartalmi jellemzőit és ez a mindennapi munkájukban is megnyilvánul. Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai

- szemléletformálásra, megalapozására. (Kapcsold le a villanyt! Zárd el a csapot! ne folyasd a vizet feleslegesen!)
10. Az óvodaépületünk helyiségeinek berendezése tükrözi a környezetbarát szemléletmódot, Az óvoda berendezését az egyszerűség, a takarékoság a praktikusság jellemzi, helyi sajátosságok figyelembevételével a természetes anyagok felhasználása érvényesül.
 11. A gyerekek által használt eszközöket vásárlásánál is prioritás a környezetbarát eszközök, játékok beszerzése.
 12. Minden csoportszobának egyéni hangulata, arculata van, sok-sok növényrel, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel”. A gyermekek a munka tevékenységen belül növényápolási feladatokat látnak el, az egészségügyi előírásoknak megfelelő és megengedett mértékben.
 13. Az óvodánk udvara mentes az allergiát, a mérgezést és sérülést okozó növényektől.
 14. Az óvodakertben a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a zöldséges- és virágoskert.
 15. A gyermekek kertgondozáshoz kerti szerszámokat használnak.
 16. Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek játékának. Udvari árnyékolók és folyamatos vízvívási lehetőség biztosított. A szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhoz megfelelő hely és idő áll rendelkezésre minden nap a gyermekek számára.
 17. Az energiatakarékoság szem előtt tartása érvényesül a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. Az épületen belül energiatakarékos izzók vannak a folyosókon, termekben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. A fűtési rendszer környezetbarát. WC öblítők, hideg-meleg kevert csapvíz rendelkezésre áll.
 18. A levegő illatosítására gyógynövények használjuk. (nem használunk hajtógázos légillatosítókat).
 19. A szelektív hulladékgyűjtés biztosított az óvoda egész épületében (pl. papír, műanyag stb.), kivéve a veszélyes hulladékokat (pl. elem, olajos palack stb.).
 20. A „hulladék nem szemét” elv hasznosítása az újrafelhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) megvalósul.
 21. Az óvoda működése során rontott (használt) papírok külön tárolóba kerülnek, a papír beszerzésekor az újra papír vásárlására törekszünk.

34. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS ELVEI

Óvodánkban a mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek, egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- 1) az egészséges táplálkozásra,
- 2) a mindennapos testnevelésre, testmozgásra,
- 3) a testi és lelki egészség fejlesztésére
- 4) a bántalmazás és a bármilyen erőszak megelőzésére,
- 5) a baleset-megelőzésre és elsősegélynyújtásra,
- 6) a személyi higiéniére terjed ki.

Célunk a gyermekek testi és lelki egészségének erősítése, komfortérzésének megteremtése. Az egészségmegőrzésre és a betegségek megelőzésére nagy gondot fordítunk a szülők, a családok aktív bevonásával szervezett programok keretében is. (pl. családi egészségnap, felvilágosító előadás stb). Az életmód kialakulásában meghatározó a család szerepe. Valljuk, hogy az egészséges életmódot

az óvodáskorú gyermek a környezetétől sajátítja el, tapasztalatok, tevékenységek gyakorlása, ismeretszerzés során.

Óvodánkban a helyes szokásrendszer kialakításával, erősítésével és az alkalmazotti közösségünk modellszerepével, viselkedésével pozitív hatást kívánjuk gyakorolni a gyermekekre.

Feladataink:

- A gyermekek önmaguk és környezetük tisztasága és esztétikuma iránti igényük fejlesztése
- Higiénikus szokások, szabályok megerősítése, kialakítása, az egész nap folyamán történik, ahol az önállóságra való ösztönzés és a pozitív megerősítés módszerét alkalmazzuk.
- Tisztálkodás, WC-használat, kézmosás, törülközés, fésülködés, fogápolás helyes, rendszeres végzésére nevelés az egészség megóvása érdekében történik, az intimitás tiszteletben tartásával és a nemi identitás figyelembevételével.
- Megteremtjük, hogy olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen a gyermek, mely igazodik egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, kompetenciájához, fejlődési üteméhez.
- A tevékenységekhez nyugodt, sürgetésmentes légkört teremtünk (csoportszobákban udvaron és más helyiségekben) ügyelve a hőmérséklete, a szellőztetésre, fényviszonyokra, páratartalomra, zajártalomra.
- Az étkezési kultúra alakítása- és erősítésekor a gyermekközösség mintaadó erejére is építünk.
- A korszerű táplálkozásra a közétkeztetésben is törekszünk, ami kiegészül a rendszeres zöldség és gyümölcsnapokon való, nyers formában történő zöldség és gyümölcsfogyasztással is.
- A tisztított víz fogyasztására egész nap folyamán lehetőséget teremtünk, ösztönözzük a gyermekeket az elegendő mennyiségű vízfogyasztásra.
- Sószoja használatának lehetőségét az Uzsoki Kórházban kialakított terápiás szobában vesszük igénybe, a téli hónapokban, - preventív jelleggel (allergia, gyakori felsőlégúti hurut megelőzéseként)
- A pihenés feltételeinek megteremtése az egyéni és közösségi érdekek összehangolásával történik, figyelembe véve a gyermekek életkorából fejlettségéből adódó különbségeket.
- Délutáni pihenést segíti a rövid mese- vagy a halk zene vagy altatódal, énekhallgatás.
- A zavartalan pihenés érdekében biztosítjuk a megfelelő méretű ágyakat, takarókat, és az „otthont jelentő”, és balesetveszélyt nem rejtő „játékalvókák” használatát.
- A szabad levegőn való tartózkodás fontos eleme a napirendünknek.
- A túlzott UV-sugárzásra, a légszennyezettség veszélyeire figyelve tartózkodunk a szabadlevegőn.
- Fontosnak tekintjük, hogy a gyermek cipője megfelelő minőségű, állagú és biztonságos legyen.
- A mindennapi mozgásnál a mezítláb való mozgást alkalmazzuk, amennyiben a terem vagy a terep erre lehetőséget biztosít.
- A mindennapos spontán és szervezett mozgás kiemelt szerepet kap a nevelési rendszerünkben.
- Rendszeres orvosi ellátás szervezése, szűrővizsgálatok
- Rendszeres egészségügyi szűrés: tartás, hallás, látás, fogászat, belgyógyászat.
- Pozitív viszonyulások kiépítése az orvossal, a gyógyító eljárással kapcsolatban
- Prevenció és korrekció szükségességének felmérése.

Óvodánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse az óvodásgyermek kiegyensúlyozott pszichés fejlődését, támogassa a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

35.A MIGRÁCIÓS POPULÁCIÓ INTEGRÁCIÓJA

A nemzetközi vándorlások (migráció) hazánkra gyakorolt hatásait tekintve figyelembe vesszük, hogy az óvodai nevelésben olyan gyerekek is részt vehetnek, akiknek családjai Magyarországra települtek át, vagy szülei huzamosabb ideig vállalnak itt munkát.

Óvodai nevelési programunkban olyan készségek fejlesztése is a cél, mint a kognitív, az eszköz jellegű (kommunikációs képességek fejlesztése) és a szociális készségek (kötődés, érdekérvényesítés, társadalmi szerepekre való felkészítés) fejlesztése.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Feladatunk: A külföldi állampolgár, nem magyar ajkú gyerekek együttes gondozása, nevelése, fejlesztése a magyar állampolgárságú, magyar anyanyelvű gyerekekkel.

Kapcsolattartás a szülőkkel az inkluzív pedagógia jegyében

- A család a szocializáció első színtere.
- Erősítsük családi nevelést.
- A szülők gyermekük iránti felelősségérzetének kialakítására, megtartására törekszünk.
- Személyes kapcsolat alakítunk ki a szülőkkel.
- A családok szociális különbségeiből adódó hátrányok kompenzálására törekszünk.
- A szülőket szakszerűen segítjük a gyermeknevelésben.
- A gyermeknevelés szakmai támaszrendszerének kiépítésére törekszünk.

36. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Bármilyen hátrányos helyzetből származó lemaradás csakis szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve ellensúlyozható. A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az óvodai programunk jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

1. Szervezési feladatok
 - 1.1. Integrációt elősegítő csoportalakítás
 - 1.3. Az igazolatlan hiányzások minimalizálása
 - 1.4. A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása
2. Nevelőtestület együttműködése (rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével, esetmegbeszélések, hospitálások)
3. Pedagógiai munka kiemelt területei
 - 3.1. Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)
 - 3.2. Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)
 - 3.3. Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)

- 3.4. Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
- 3.5. Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- 3.6. Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei)
4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos tevékenység
 - 4.1. Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia vizsgálat) kezdeményezése, megszervezése
 - 4.2. Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok)
 - 4.3. Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, táborok szervezése; rendezvények látogatása)
 - 4.4. A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés
5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal
 - 5.1. Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)
 - 5.2. Védőnői hálózat (korai képességfejlesztéssel kapcsolatos tanácsadás)
6. Óvoda-iskola átmenet támogatása
 - 6.1. Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási készítés, monotónia túrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)
 - 6.2. Iskolaválasztás támogatása (szülők tájékoztatás)
 - 6.4. A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében
7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
 - 7.1. Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel
 - 7.2. A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
 - 7.3. Rendszeres (napi, vagy heti) tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon. (Nyílt nap a csoportban, óvodában)
 - 7.4. Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása
 - 7.5. Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése (Papa-mama klub, farsang, karácsony, anyák napja,
8. Intézményi önértékelés, eredményesség
 - 8.1. Intézményi önértékelés készítése
 - 8.2. Eredményesség (indikátorok teljesülése: hiányzás csökkenése, DIFER mérésnél a hozzáadott érték, iskolakezdés megfelelő időben az iskolaérettség elérése) mérése, elemzések készítése az éves óvodavezetői beszámolóban
9. Várható hatások, eredmények
 - 9.1. A gyerekek beilleszkednek, biztonságban érzik magukat a befogadó óvodai közösségben.
 - 9.2. A szülők tapasztalják a befogadó környezet pozitív hatását, ezért ők is segítséget tudnak nyújtani a gyermek elfogadásában és fejlesztésében.
 - 9.3. Óvodánk nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő fejlődésű, helyzetű gyermekeket.

37. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az óvodánk a pedagógiai program megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre.

Óvodánkban tilos a jogellenes elkülönítés minden formája.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük különösen

- a) az óvodai nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor, a felvételi kérelmek elbírálásánál
- b) az óvodai szabályrendszer megállapítása és a követelménytámasztás során
- c) a teljesítmények értékelésénél
- b) az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során
- c) a különböző juttatásokhoz való hozzáférés során
- d az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során

Intézményünk éves munkatervében tervezi az esélyegyenlőségi terv megvalósítását segítő konkrét feladatokat, melyben jelöli a felelősöket és a határidőket. Év végi beszámolójában pedig értékeli azok megvalósulását, a szükséges korrekciókat megteszi.

38.FELHASZNÁLT IRODALOM

Az óvodai nevelés Alapprogramja (20180901-től hatályos módosított jogszabály szerint)	A Kormány 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel	Szolnok 1997
Nagy Jenőné: Óvodatükör	Szolnok 2001
Mérei Ferenc - Binét Ágnes: Gyermeklélektan	Bp. Gondolat 1975
Dr. Kovács György- Dr. Bakosi Éva: Játék az óvodában	Debrecen 1995

39.A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ KÖTELEZŐ SZAKIRODALOM JEGYZÉKE

Gyermekirodalmi szöveggyűjtemény	
Zilahi Józsefné: Mese, vers az óvodában	Eötvös József Kk. 2001
Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában	Zeneműkiadó 1982
Forrai Katalin: Ének az óvodában	Editio Musica 1993
DIFER Programcsomag – Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer 4-8 évesek számára	Mozaik Kiadó 2004.
Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok az óvodás korban	
Porkolábné Dr. Balogh Katalin, Dr. Balázsne Szűcs Judit, Szatzné Gregorits Anna: Komplex prevenció óvodai program – kudarc nélkül az iskolában	Trefort Kiadó Bp. 2004.

40.A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ AJÁNLOTT SZAKIRODALOM JEGYZÉKE

Mészáros Vincéné: Óvodai bábjátékok	Tankönyvkiadó 1982
Dr. Dankó Ervinné: Irodalmi nevelés az óvodában	Okker 2003
Kósáné Ormai Vera: A mi óvodánk	Okker2001
Antal Judit: Mentálhigiéne az óvodában	Barbori BT. 2008
Gabnai Katalin: Drámajátékok	Helikon 2005
N.Kollár Katalin - Szabó Éva: Pszichológia Pedagógusoknak	Osiris Kiadó 2004
Michael Cole - Sheila R. Cole Fejlődéslélektan	Osiris 2006
Atkinson - Hilgard: Pszichológia	Osiris 2006
Dr. Balázsne Szűcs Judit A gyermekközpontú vizuális nevelés	SZORT Bt. 2005
Montágh Imre: Tiszta beszéd	Holnap Kiadó Kft. 2006
Tóth Erika Katalin: Szó-beszéd Beszédjavító mondókák	Móra könyvkiadó 2011
Perlai Rezsőné: Matematikai játékok óvodáskorban	Okker 1999
Zsámboki Károlyné-Horváthné Sziglietti Adél: Matematika kézzel, fejjel, szívvel	Okker 2008
Farmosi István: Mozgásfejlődés	Dialóg Campus 2002
Pappné Gazdag Zsuzsanna: Újabb utánzó gyakorlatok - Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok	Flaccus Kiadó 2005
Pappné Gazdag Zsuzsanna: A babzsák	Flaccus Kiadó 2008
Pappné Gazdag Zsuzsanna: A karika	Flaccus Kiadó 2007
Gergely Ildikó: Mit? Miért? Hogyan? - Sokmozgásos testnevelési játékok - Módszertani füzet óvodapedagógusoknak	Redact 2000 Bt: 2001
Gergely Ildikó: Mit? Miért? Hogyan? - Kondicionális képességek fejlesztése és mérése - Módszertani füzet óvodapedagógusoknak	Redact 2000 Bt: 2004
Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata	Az Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata, Budapest 2003
Lukács Józsefné - Ferencz Éva: Itt van az ősz, elmúlt a nyár, kelepel a gólyamadár (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára	Flaccus 2010
Lukács Józsefné - Ferencz Éva: Esik a hó, fúj a szél, varjú káróg, itt a tél (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára	Flaccus 2011
Lukács Józsefné - Ferencz Éva: Itt a tavasz, fut a tél, kis méhecske döngicsél (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára	Flaccus 2010
Lukács Józsefné - Ferencz Éva: Mosolyog a napsugár, madár dalol, itt a nyár (Óvodai játékos csoportos fejlesztések ötlettára	Flaccus 2011
Bihariné Dr. Krekó Ilona, Kanczler Gyuláné dr., Labanc Györgyi: Környezetkultúra az óvodában	Magyar Szakképzési Társaság, Budapest 2005

Természetismeret az óvodapedagógus szak hallgatóinak	ELTE Tanító. és Óvóképző Főiskolai Kar jegyzete Budapest 2006
Környezeti nevelés az erdőben	Öko-Fórum Alapítvány Budapest, 2006
Komposztálás az iskolakertben	Öko-Fórum Alapítvány Budapest, 2000
Franz Lohri és Astrid Schwyter: Találkozzunk az erdőben! Erdőpedagógia	Öko-Fórum Alapítvány Budapest, 2004
Ernst J. Kiphard: Az ügyetlen gyerek Franz J. Mönks: A tehetséges gyerek Erwin Richter, Wallburga Brügge, Katharina Mohs: Dadog a gyerek?	Akkord Kiadó Akkord Kiadó Akkord Kiadó
Dr. Szivák Judit:Minőség az óvodában	OKKER Kiadó 2001
Dr. Dorothy Eion Kreatív gyermek	Alexandra 2002

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A helyi óvodai program érvényességi ideje:

A nevelőtestület 2018. 08.31-én kelt határozata alapján

HATÁROZATLAN IDŐRE SZÓL.

A helyi óvodai program módosításának lehetséges indokai:

1. Az óvodába járó gyermekek szocio-kulturális környezete nagymértékben megváltozik.
2. A program bevalásának eredményvizsgálatai szükségessé teszik a program módosítását.
3. A mindenkori törvényi előírások megváltozása.

Előírás a programmódosítás kezdeményezésére:

- A nevelőtestület 50 %+1 fő írásbeli előterjesztést tesz az óvoda vezetőségének
- A nevelőtestület határozatba foglalja a programban végrehajtott módosításokat.

42.LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Csip-Csup Csodák Magánóvoda nevelőtestülete: %-os arányban, a 2018.08.31.-én kelt nevelőtestületi határozata alapján, a Csip-Csup Csodák Magánóvoda pedagógiai programját elfogadta.

Kelt: Budapest, 2018.08.31.

PH.

A Csip-Csup Csodák Magánóvoda pedagógiai programját jóváhagyta az intézmény vezetője

.....

Kelt Budapest, 2018.08.31.

PH

A Csip-Csup Csodák Magánóvoda pedagógiai programjával az óvoda fenntartója, a Csip-Csup Csodák 2003 Nonprofit Kft. ügyvezetője egyetért.

.....

Kelt: Budapest, 2018.08.31.

PH

A Csip-Csup Csodák Magánóvoda irattárában..... .iktatási számú jegyzőkönyv található, mely igazolja, hogy a szülők megismerték és véleményezték a Csip-Csup Csodák Magánóvoda pedagógiai programját.

A szülők megismerték és véleményezték az Csip-Csup Csodák Magánóvoda Pedagógiai Programját.

Kelt. Budapest, 2018.08.31.

.....

szülők képviselője